

Ә.Б. Ақпаева
Л.А. Лебедева
М.Ж. Мыңжасарова
Т.В. Лихобабенко

МАТЕМАТИКА

Жалпы білім беретін мектептің
1-сынып оқушыларына арналған оқулық

Қазақстан Республикасының
Білім және ғылым министрлігі ұсынған

АЛМАТЫ КІТАП БАСПАСЫ

2021

ӘОЖ 373.167.1

КБЖ 22.1я 71

М 29

ОҚУЛЫҚПЕН ҚАЛАЙ ЖҰМЫС ІСТЕУ КЕРЕК

! Оқулықтағы мәтінді мұғалім оқиды.

QR – сабаққа арналған бейнематериалдар (мұғалім сыныпта, оқушы үйде қолданады)

Оқулықта QR-кодты қолдану бойынша нұсқаулық

1. Смартфон немесе планшетіңіздің камерасын QR-кодқа бағыттаңыз.
2. Сілтеме пайда болғанша күтіңіз.
3. Керекті ресурсқа өту үшін, «OK»-ді басыңыз.

Егер сіздің құрылғыңыз QR-кодты анықтай алмаса, онда QR-кодты оқуға арналған кез келген тегін қосымшаны жүктеп алыңыз. Мысалы, QR-Code Reader-ден немесе Google Play Market және AppStore қосымшалар дүкенінен жүктеп алуға болады.

Құрметті ұстаздар мен ата-аналар! Баланың смартфон мен планшетті дұрыс пайдалануын қадағалау үшін, оқулықтың QR-кодымен жұмыс істегенде ата-ананың бақылау режимі қосұлы тұрсын.

«Математика» оқу-әдістемелік кешенінің құрамына оқулық, жұмыс дәптері және мұғалімге арналған әдістемелік нұсқау кіреді. Электрондық оқулық баспаның www.topiq.kz платформасында орналасқан.

М 29 Математика. Жалпы білім беретін мектептің 1-сынып оқушыларына арналған оқулық. 1-бөлім. /Ә.Б. Ақпаева, Л.А. Лебедева, М.Ж. Мыңжасарова, Т.В. Лихобабенко. Алматы: АЛМАТЫКІТАП БАСПАСЫ, 2021. – 140 б., суретті.

ISBN 978-601-01-4565-8
1-бөлім. – 2021. – 140 б., суретті
ISBN 978-601-01-4569-6

ӘОЖ 373.167.1
КБЖ 22.1я 71

ISBN 978-601-01-4569-6 (1-бөлім)
ISBN 978-601-01-4565-8 (жалпы)

© Ақпаева Ә. Б., Лебедева Л. А., Мыңжасарова М. Ж.,
Лихобабенко Т. В., мәтіні, 2021
© «АЛМАТЫКІТАП БАСПАСЫ» ЖШС, 2021

ҚҰРМЕТТІ ОҚУШЫ!

Бұл оқулық саған математиканы білуге көмектеседі. Сен санауды, есеп шығаруды үйреніп, фигуралармен және шамалармен танысасың. Алған білімің саған күнделікті өміріңде өте қажет болады.

Сен айналаңа қарасаң, математиканы әртүрлі мамандық иелері қолданатынын көресің. Мысалы, құрылыста, ас әзірлеуде, дәрі дайындауда, дүкенде сауда жасағанда және тағы басқа да жұмыстарда керек. Математика тіпті балалардың ойнауы үшін де қажет.

Оқулық беттерінде сені біздің көмекшілеріміз – Сырым мен Әлия қарсы алады. Олар қызықты тапсырмалармен таныстырып, жаңа білімді ашуға көмектеседі. Сен ойлануға, есеп шығаруға, жауабын табуға, түсіндіре алуға, тапқырлыққа үйренесің.

Біз, оқулық авторлары, саған оқуда табыс тілей отырып, математиканы сүйіп оқуыңды қалаймыз.

I ТОҚСАН

ӨЗІМ ТУРАЛЫ. МЕНИҢ МЕКТЕБІМ

Алматықала баспасы

Бұл бөлімде:

- 0-ден 10-ға дейінгі сандарды оқуды, жазуды және салыстыруды үйренесің;
- сан мен цифрды ажыратуды үйренесің;
- қосу мен азайту амалдарын білетін боласың;
- заттардың қозғалыс бағыты мен орналасуын атайсың;
- геометриялық фигураларды білесің;
- заттарды түсі, пішіні, өлшемі бойынша ажыратуды және салыстыруды үйренесің;
- ұзындықты, массаны, сыйымдылықты қалай өлшейтінін білесің.

1
САБАҚ

Заттарды санау

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

10-ға дейін санауды үйренесің.

1 Суреттегі заттарды сана. «Неше» сөзін пайдаланып, сурет бойынша сұрақтар құрастыр.

2 Нүктелер мен саусақтар қандай сандарды көрсетіп тұр? Осы сандардың жазылуын карточкалардан көрсет. Сандарды тура және кері ретпен ата.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

ЕСІНДЕ САҚТА!

Цифр – санды жазуға арналған таңба.
Сан – санаудың немесе өлшеудің нәтижесі.

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Бір затты жасыр. Ол реті бойынша нешінші тұрғанын досыңа айт.

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

4 Заттарды сана.
 Олардың санын карточкалардан көрсет.

Заттар тобын салыстыру

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

Заттар тобын салыстыруды үйренесің.

1

Суретте қай заттар артық, қайсысы кем?
Қай заттардың саны тең?

ЕСІНДЕ САҚТА!

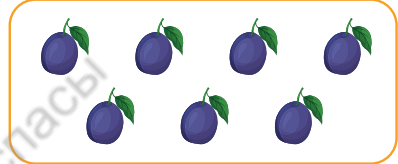
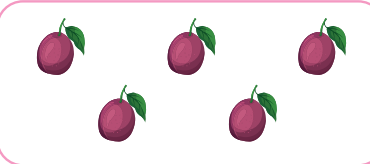
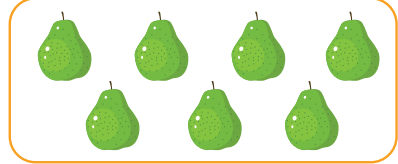
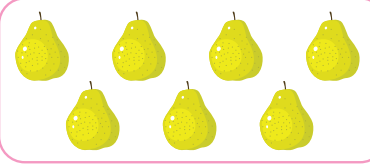

	$4 = 4$	$=$ тең
	$4 < 5$	$<$ кем
	$5 > 4$	$>$ артық
	$1 \neq 2$	$\neq$ тең емес

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

2 Заттардың санын салыстыр.

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

3 Отбасы мүшелерін ата. Отбасының әрбір мүшесі реті бойынша нешінші отыр? Санауды сол жақтан баста.

Сенің отбасыңда ересектер көп пе, әлде балалар көп пе?

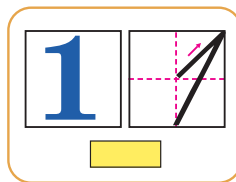
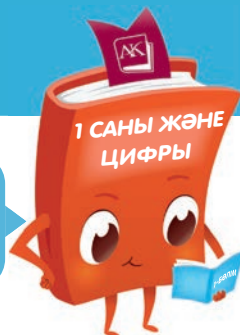
3

САБАҚ

1 саны және цифры

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

1 саны және
цифрымен танысасың.

1 Суретке қара. Қай заттар бір-бірден екенін айт.

Суреттегі әртүрлі заттардың санын анықта.
Олардың санын карточкалардан көрсет.

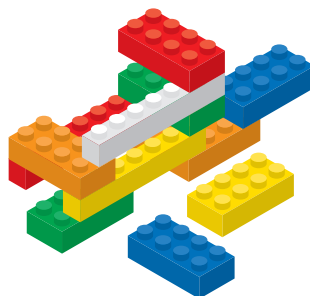
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

2

Қай заттар бір-бірден бейнеленген?

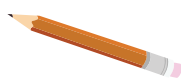
Сырымға оқу құралдарын жинауға көмектес.

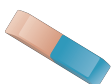
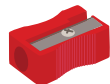
МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

3

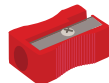
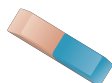
Әр затты сана және олардың санын салыстыр.

$$\square > \square$$

$$\square < \square$$

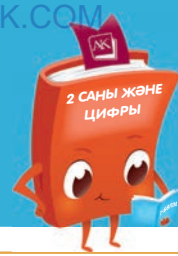
$$\square = \square$$

4
САБАҚ

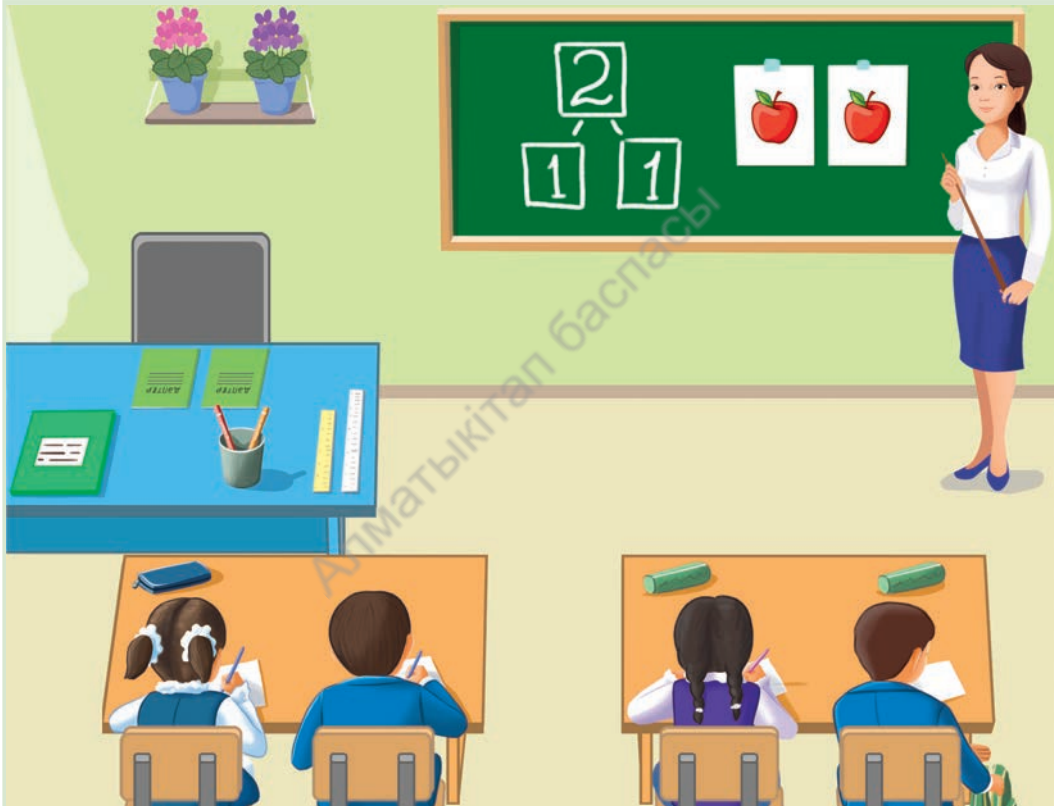
**2 саны және цифры.
2 санының құрамы**

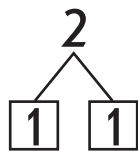
ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

2 саны және цифры-мен танысасың.

1 Суретке қара. Қай заттар екі-екіден екенін айт.

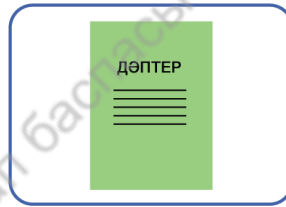

Бір қарындаш ал. Тағы біреуін қос. Неше болды?
Екінші суретте не көрсетілген?

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

2 Суретте екі-екіден берілген заттар бар ма? Қалған суреттегі заттар екеуден болу үшін не істеу керек?

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

3 Суреттегі заттарды жұптастыр. Түсіндір.

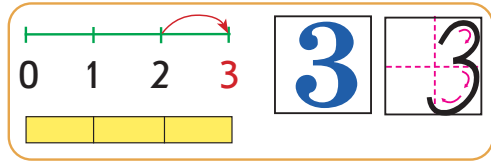
5
САБАҚ

**3 саны және цифры.
3 санының құрамы**

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

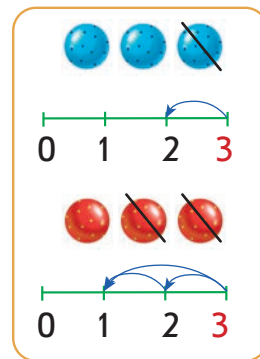
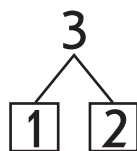
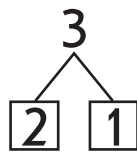
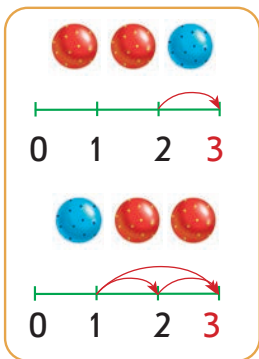
3 саны және цифрымен танысасың.

1 Суретке қара. Балалардың немен айналысып жатқанын айт. Әр топта неше баладан бар?

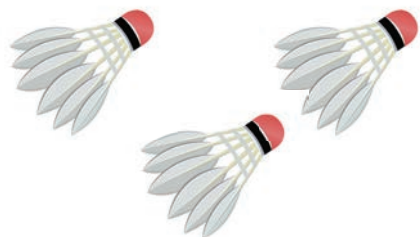

Екі дөңгелек ал. Тағы біреуін қос. Неше болды? Екінші суретте не көрсетілген?

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

2 Сана. Қай заттар үштен кем? Салыстыр.

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

3 Бос орынға қандай фигура қажет екенін досыңа түсіндір. Олар қайда орналасқан?

	?		?	?	?

Қосу және азайту

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

Қосу және азайту амалдарын білетін боласың.

КОСЫЛҒЫШ, ҚОСЫНДЫ,
ҚОСЫНДЫНЫҢ МӘНІ,
АЗАЙҒЫШ,
АЗАЙТҚЫШ, АЙЫРМА,
АЙЫРМАНЫҢ МӘНІ

1 Суреттерге қара. Не байқадың? Мұның қалай жазылғанына қара. Жазуларды оқы.

$$2 + 1 = 3$$

$$3 - 1 = 2$$

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

2 Суреттер мен оларға берілген жазуларға қара. Оларды оқы.

$$1 + 2 = 3$$

$$3 - 2 = 1$$

Менің мектептегі достарым

ЕСІНДЕ САҚТА!

$$2 + 1 = 3$$

Қосылғыш + Қосылғыш = Қосындының мәні

Қосынды

ЕСІНДЕ САҚТА!

$$3 - 1 = 2$$

Азайғыш - Азайтқыш = Айырманың мәні

Айырма

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

3 Қосынды мен айырманың мәндерін тап. Карточкалардың түсіне назар аудар. Түсіндір.

Қосылғыш	2	1	Азайғыш	3	3
Қосылғыш	1	2	Азайтқыш	1	2
Қосындының мәні			Айырманың мәні		

$2 + 1 = \square$

$1 + 2 = \square$

$3 - 1 = \square$

$3 - 2 = \square$

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

4 Дәптерге қалай жазылатынына қара. Есепте.

2 + 1 =	3 - 1 =
1 + 2 =	3 - 2 =

7
САБАҚ

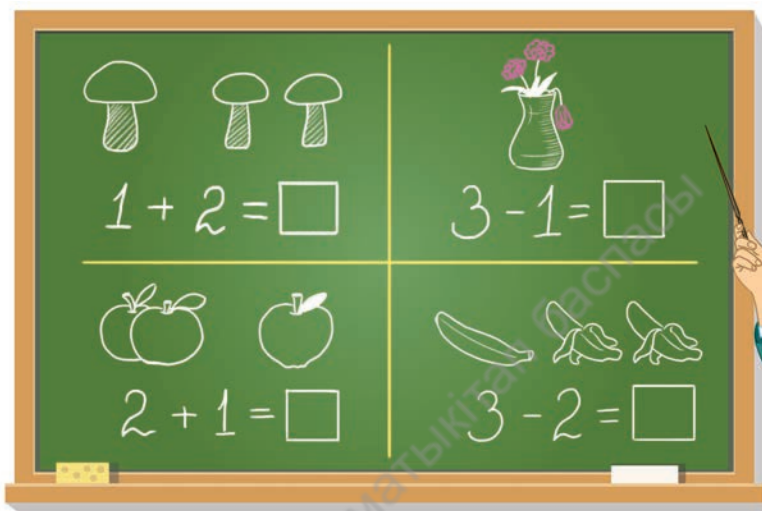
Қосу және азайту

ПЫСЫҚТАУ

Қосу және азайтуды орындайсың.

1 Тақтадағы жазуларға қара. Түсіндір.

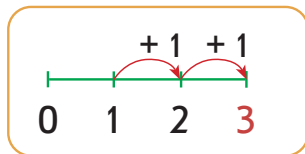

2 Балалардың қалай есептегенін айт.

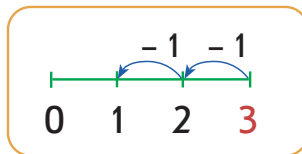
$$1 + 2$$

$$1 + 1 + 1$$

$$3 - 2$$

$$3 - 1 - 1$$

ЕСІНДЕ САҚТА!

2 санын бөліктеп қосуға, азайтуға болады.

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

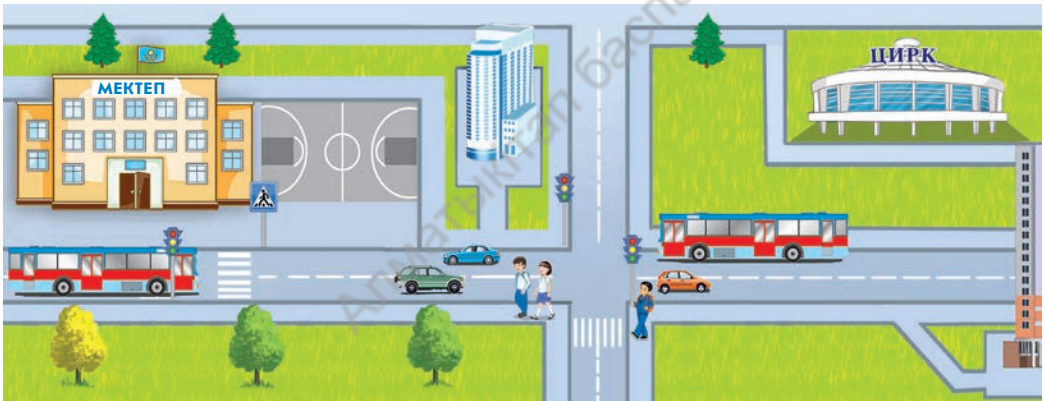
3 Сандардың қосындысы мен айырмасының мәнін есепте.

1	+	1	=	2	-	1	=	3	-	1	=
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

4 Суретке қара. Неше жеңіл мәшине, неше автобус, неше шырша бар? Цифрлар мен таңбалардың көмегімен жаз.

$$\square + \square = \square$$

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

5 Суреттер мен жазуларды салыстыр.

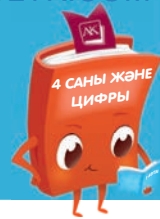
$$2 + 1 = 3$$

$$1 + 2 = 3$$

8
САБАҚ

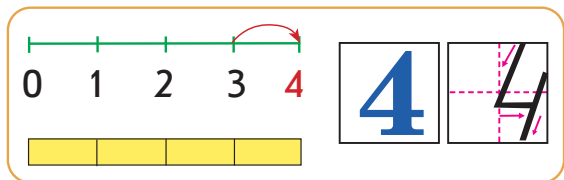
**4 саны және цифры.
4 санының құрамы**

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

4 саны және цифрымен танысасың.

1 Суретте қай заттар төрт-төрттен берілген? «Неше» сөзін пайдаланып, сұрақтар құрастыр.

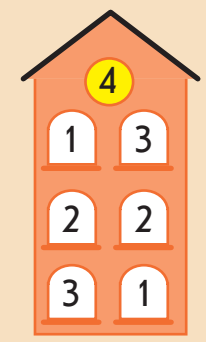
МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

2 Асықтарды сана. Сандарды сан сәулесінде көрсет. Оларды салыстыр.

  $>$

  $<$

ЕСІНДЕ САҚТА!

ТОПТЫҚ ЖҰМЫС

3 4 санының құрамын айт. Мысалдар құрастыр.

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$3 + 1 = 4$$

$$1 + 3 = \square$$

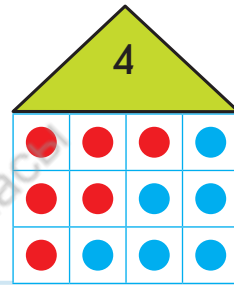
$$4 - 3 = \square$$

$$4 - 1 = \square$$

$$2 + 2 = 4$$

$$4 - 2 = \square$$

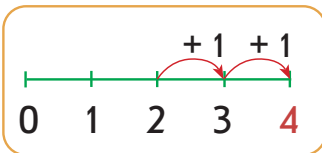

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

4 Балалардың қалай есептегенін айт.

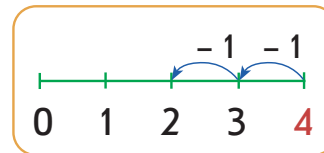
$$2 + 2$$

$$2 + 1 + 1$$

$$4 - 2$$

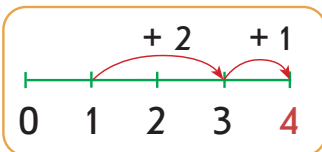
$$4 - 1 - 1$$

$$1 + 3$$

$$1 + 1 + 1 + 1$$

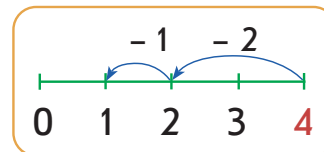
$$1 + 2 + 1$$

$$4 - 3$$

$$4 - 1 - 1 - 1$$

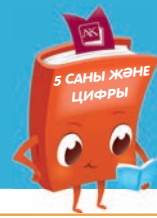
$$4 - 2 - 1$$

9

САБАҚ

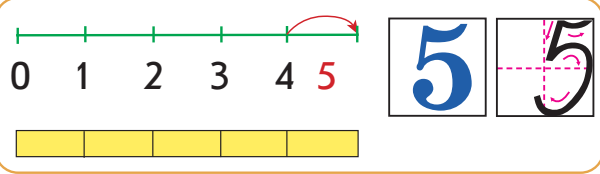
5 саны және цифры. 5 санының құрамы

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

5 саны және цифрымен танысасың.

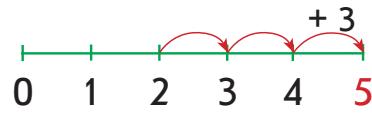

1

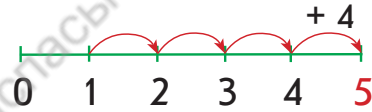
Әр суретке сәйкес сандардың қосындысын немесе айырмасын таңда.

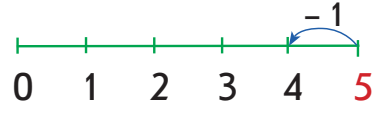
$2 + 3$

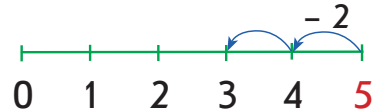
$1 + 4$

$5 - 1$

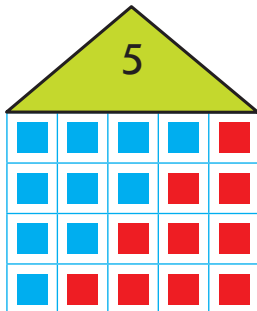

$5 - 2$

2

5 санының құрамын айт. Есепте.

$4 + 1 = 5$

$2 + 3 = 5$

$1 + 4 = \square$

$3 + 2 = \square$

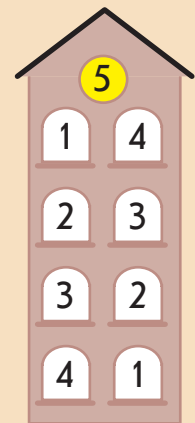
$5 - 4 = \square$

$5 - 2 = \square$

$5 - 1 = \square$

$5 - 3 = \square$

ЕСІНДЕ САҚТА!

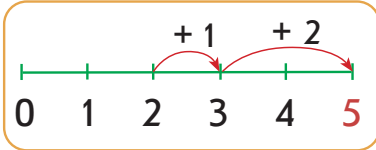
ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Балалардың қалай есептегенін айт.

$2 + 3$

$2 + 1 + 1 + 1$

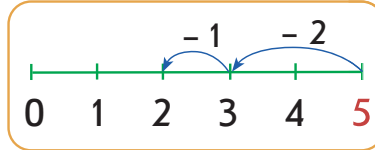
$2 + 1 + 2$

$5 - 3$

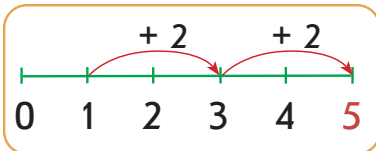
$5 - 1 - 1 - 1$

$5 - 2 - 1$

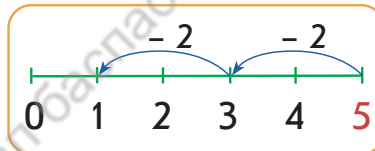
$1 + 4$

$1 + 2 + 2$

$5 - 4$

$5 - 2 - 2$

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

4 Есепте.

$4 + 1 =$	$5 - 1 =$
$3 + 2 =$	$5 - 3 =$

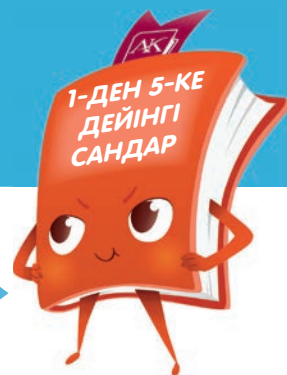
ТОПТЫҚ ЖҰМЫС

5 Жапырақтарға 1-ден 5-ке дейінгі сандарды жаз. Достарыңмен бірге сан жазылған бір жапырақтан ал. Қатарға реті бойынша тұрыңдар.

10
САБАҚ

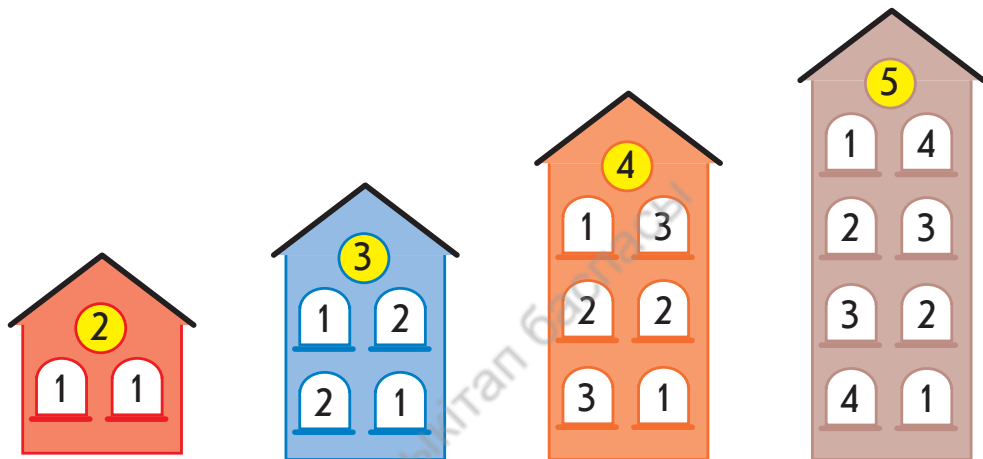
5-ке дейін санау

ПЫСЫҚТАУ

5-ке дейін санайсың,
қосасың және азайтасың.

1 2, 3, 4, 5 сандарының құрамын айт.

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

2 Ауызша есепте. Кез келген 4 мысалды жаз.

$1 + 1$	$1 + 2$	$1 + 3$	$1 + 4$
$2 + 1$	$2 + 2$	$2 + 3$	
$3 + 1$	$3 + 2$		
$4 + 1$			

$2 - 1$	$3 - 2$	$4 - 3$	$5 - 4$
$3 - 1$	$4 - 2$	$5 - 3$	
$4 - 1$	$5 - 2$		
$5 - 1$			

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

3 Сурет бойынша мысалдар құрастыр және жаз.

$$\square + \square$$

$$\square + \square$$

$$\square + \square$$

$$\square + \square$$

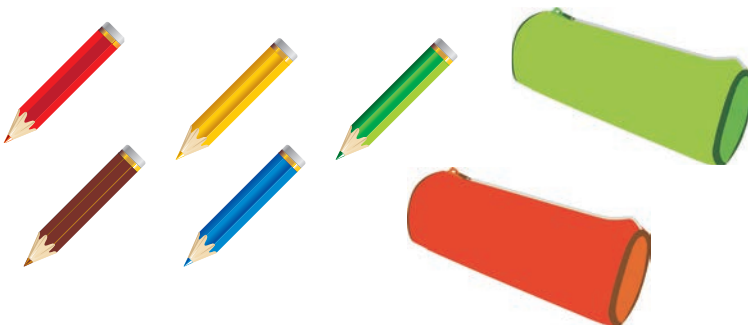
$$\square + \square + \square$$

$$\square + \square + \square$$

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

4 5 қарындашты бос 2 қаламсауытқа сал. Әр қаламсауытта неше қарындаштан болуы мүмкін?

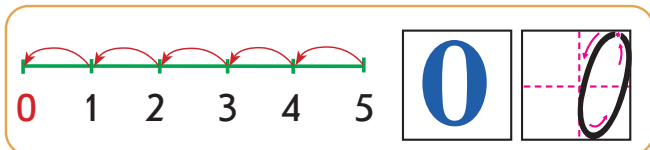
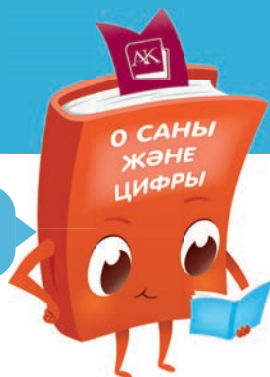
11
САБАҚ

**0 саны және цифры.
0-ді қосу және азайту**

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

0 саны және цифрымен танысасың.

1 Суреттен не байқадың? Түсіндір.

5 - 1

4 - 1

3 - 1

2 - 1

1 - 1

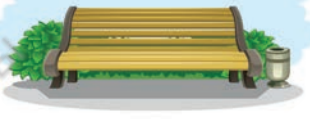
ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

2 Суреттен не байқадың? Есепте.

$$4 + 0 = \square$$

$$4 - 0 = \square$$

$$4 - 4 = \square$$

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

3 Ауызша есепте және жаз.

$3 + 2$

$4 + 1$

$5 - 3$

$3 + 1$

$0 + 1$

$4 - 0$

$2 + 0$

$5 - 1$

$5 - 2$

$3 - 3$

$5 - 0$

$4 - 2$

$4 - 4$

$0 + 2$

$4 - 3$

$4 + 0$

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

4 Есепті шығар.

Бес қарындашты үш стақанға бөліп салды. Егер стақандардың біреуінде 1 қарындаш болса, онда қалған екі стақанда неше қарындаштан болуы мүмкін?

12
САБАҚ

6 саны және цифры

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

6 саны және цифрымен танысасың.

0 1 2 3 4 5 6

6

1

Сурет бойынша «неше» сөзін пайдаланып, сұрақтар құрастыр.

Өнерпаздардың санын салыстыр.

*

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

2 Мысалдар құрастыр. Есепте.

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

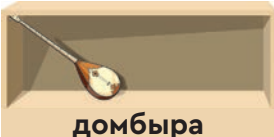
$$\square + \square = \square$$

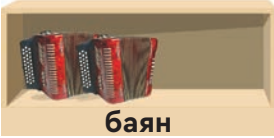
$$\square + \square = \square$$

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

3 Әр сөреде 6 заттан болу үшін, тағы неше заттан қосу керек?

		6	=		+		

4 Сандарды салыстыр.

$$5 \square * 6$$

$$4 \square * 6$$

$$6 \square * 5$$

$$2 \square * 4$$

$$3 \square * 5$$

$$5 \square * 2$$

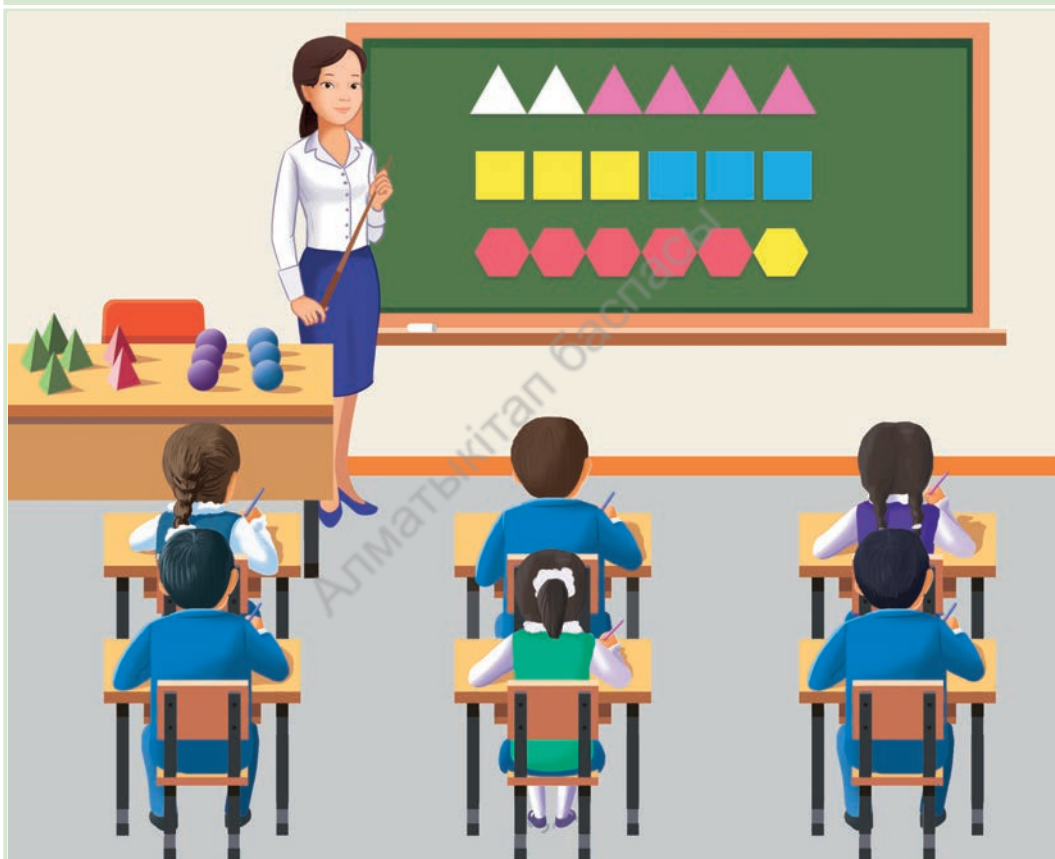
6 санының құрамы

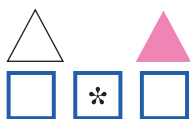
ПЫСЫҚТАУ

6 санының құрамын анықтайтын боласың.

1 Суретке қара. Заттарды сана.

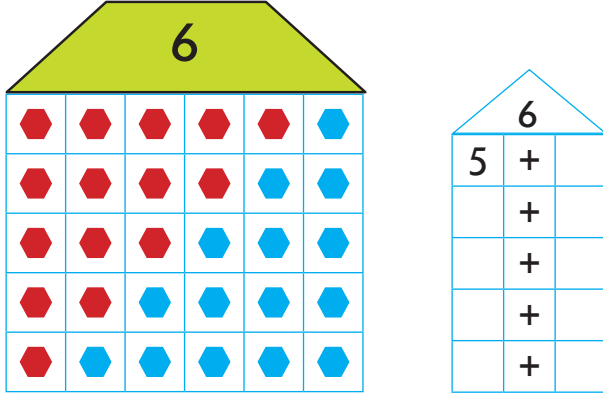

Заттардың санын салыстыр.

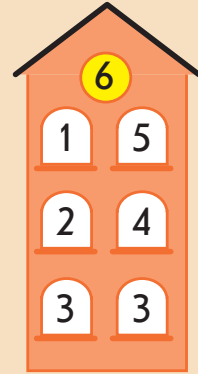

2 6 санының құрамын айт.

ЕСІНДЕ САҚТА!

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

3 Бос орындарға тиісті сандарды ата және жаз.

	3	+	<input type="text"/>	=	6
	6	-	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>

$$4 + \square = 6$$

$$\square + 4 = 6$$

$$6 - \square = \square$$

$$6 - \square = \square$$

$$5 + \square = 6$$

$$\square + 5 = 6$$

$$6 - \square = \square$$

$$6 - \square = \square$$

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

4 Есепті шығар.

Алты қарындашты үш стақанға бөліп салды. Егер стақандардың біреуінде 2 қарындаш болса, онда қалған екі стақанда неше қарындаштан болуы мүмкін?

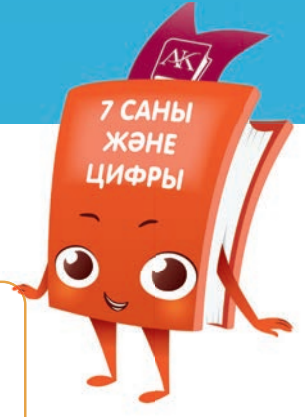

14
САБАҚ

7 саны және цифры

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

7 саны және цифрымен танысасың.

0 1 2 3 4 5 6 7

1 Суретте қай заттар жетіден бейнеленген?

Әртүрлі заттарды санап, оларды салыстыр.

*

Кітапхана аптаның жетінші күні жұмыс істемейді.
Ол күн қалай аталады?

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

2 7 санын қалай алғаныңды айт.

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

3 Көрсетілген сандар шығу үшін, әр сөреге неше кітаптан қою керек?

6

4

5

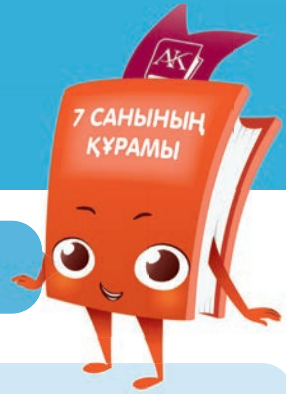

3

15
САБАҚ

7 санының құрамы

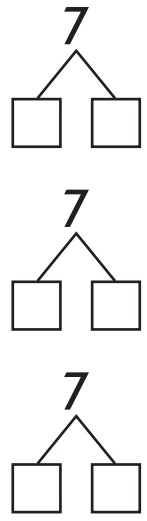

ПЫСЫҚТАУ

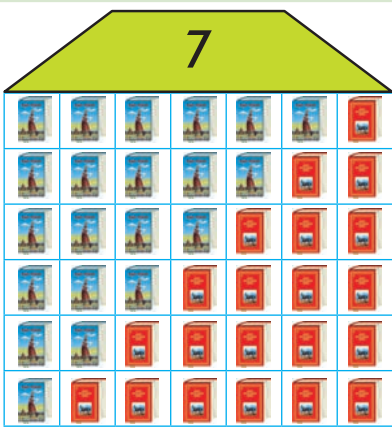
7 санының құрамын анықтайсың.

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

1 Суретке қара. Әр сөредегі кітаптарды сана. Әр сөреде 7 кітаптан болу үшін неше кітаптан қою керек?

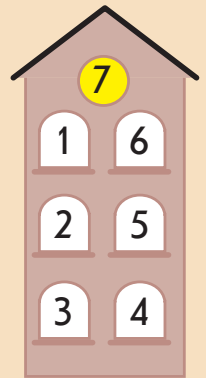

2 7 санының құрамын айт.

	7	
6	+	
	+	
	+	
	+	
	+	
	+	

ЕСІНДЕ САҚТА!

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

3 Бос орындарға тиісті сандарды ата және жаз.

6	+	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>
<input type="text"/>	+	6	=	7
7	-	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>
7	-	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>

5 + = 7

+ 5 = 7

7 - =

7 - =

4 + = 7

+ 4 = 7

7 - =

7 - =

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

4 Оқушылар кітапқа арналған бетбелгілер жасады. Олардың әрқайсысында көрсетілген санға сәйкес суреттер болуы тиіс. Тағы неше сурет желімдеу керек?

7

6

5

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

5 Жазуларды түсіндір.

4 + 3

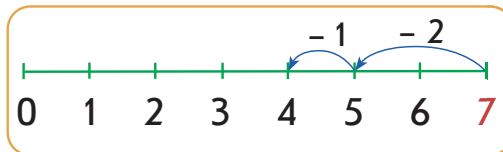
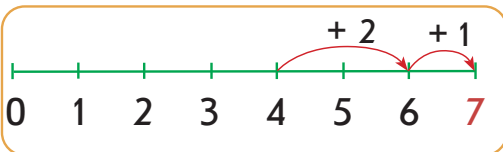
4 + 1 + 1 + 1

4 + 2 + 1

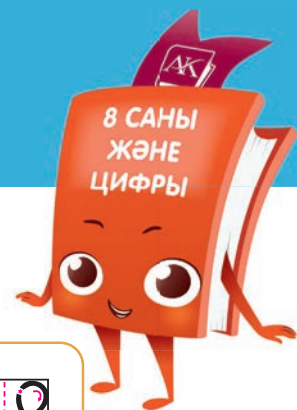
7 - 3

7 - 1 - 1 - 1

7 - 2 - 1

8 саны және цифры

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

8 саны және цифрымен танысасың.

0 1 2 3 4 5 6 7 8

1 Сурет бойынша «неше», «реті бойынша нешінші» сөздерімен сұрақтар құрастыр.

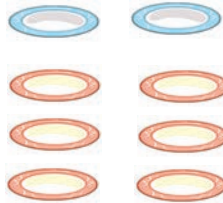

Үстелдегі әртүрлі заттарды сана.
Оларды салыстыр.

*

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

2 Әр суретке сәйкес сандардың қосындысын немесе айырмасын таңда. Есепте.

$3 + 5$

$8 - 6$

$8 - 3$

$8 - 2$

$8 - 5$

$4 + 4$

$2 + 6$

$5 + 3$

$6 + 2$

$8 - 4$

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Салыстыр.

$>$

$<$

$=$

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Тізбек бойынша есепте.

$3 \xrightarrow{+1} \bigcirc \xrightarrow{-1} \bigcirc \xrightarrow{+2} \bigcirc \xrightarrow{+1} ?$

$4 \xrightarrow{-1} \bigcirc \xrightarrow{-1} \bigcirc \xrightarrow{+2} \bigcirc \xrightarrow{+1} \bigcirc \xrightarrow{-2} ?$

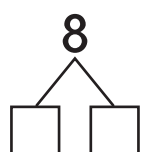
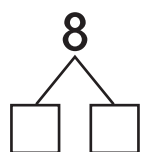
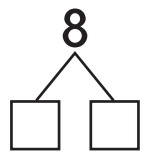
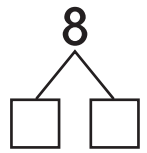
8 санының құрамы

ПЫСЫҚТАУ

8 санының құрамын анықтайсың.

1 Суретке қара. 8 санының құрамына мысалдар ойластыр.

Барлығы неше қағаз сүлгі бар?

Барлығы неше кесе бар?

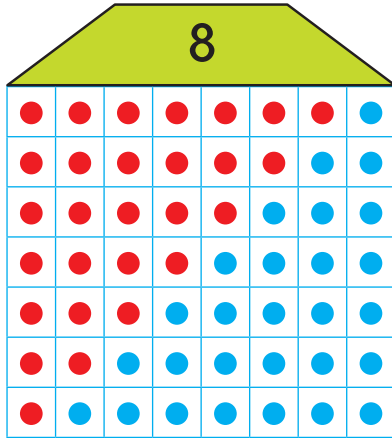
$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

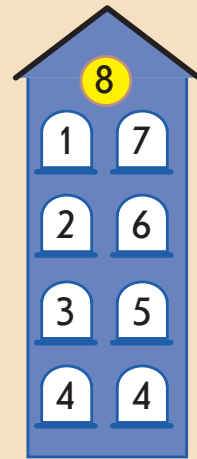
ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

2 8 санының құрамын айт.

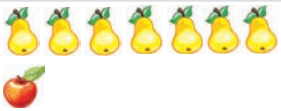
	8	
7	+	
6	+	
5	+	
4	+	
3	+	
2	+	
1	+	

ЕСІНДЕ САҚТА!

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

3 Сурет бойынша сандардың қосындысы мен айырмасын құрастыр.

<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	=	8
<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	=	8
8	-	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>
8	-	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>

<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	=	8
<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	=	8
8	-	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>
8	-	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>

<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	=	8
<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	=	8
8	-	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>
8	-	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>

<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	=	8
8	-	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Бос орындарға тиісті сандарды ата. Өзің 1-ден 10-ға дейінгі сандар қатарын құрастыр.

9 саны және цифры

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

9 саны және цифрымен танысасың.

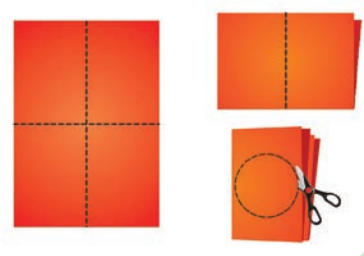
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

9

1 Суретте қай заттар тоғыз-тоғыздан бейнеленген?

Сырым екі дана түрлі түсті парақты ортасынан екі рет бүктеді. Бүктелген қағаздан дөңгелек қиып алды. Неше дөңгелек шықты? 9 дөңгелек болу үшін неше дөңгелек жетпейді?

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

2 Сандардың қосындысы мен айырмасын құрастыр.

8	+	□	=	9
□	+	8	=	9
9	-	□	=	□
9	-	□	=	□

$7 + \square = 9$

$6 + \square = 9$

$5 + \square = 9$

$\square + 7 = 9$

$\square + 6 = 9$

$\square + 5 = 9$

$9 - \square = \square$

$9 - \square = \square$

$9 - \square = \square$

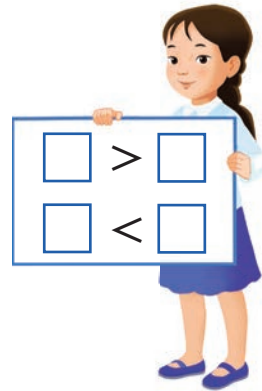
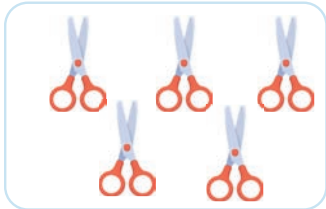
$9 - \square = \square$

$9 - \square = \square$

$9 - \square = \square$

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Заттарды сана. Олардың санын салыстыр және жаз.

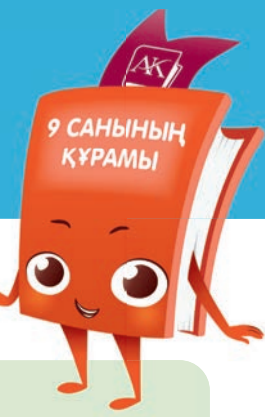

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Бос орындарға тиісті сандарды ата. Өзің 10-нан 1-ге дейінгі сандар қатарын құрастыр.

9 санының құрамы

ПЫСЫҚТАУ

9 санының құрамын анықтайсың.

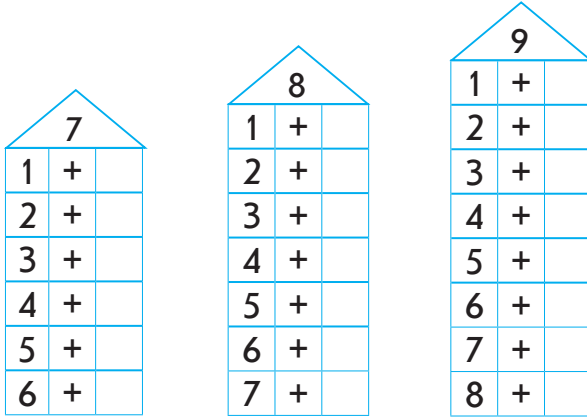
1 Сөздердің қалай айтылатынын тыңда.
Дауысты, дауыссыз дыбыстарды сана.
Жазуларды түсіндір.

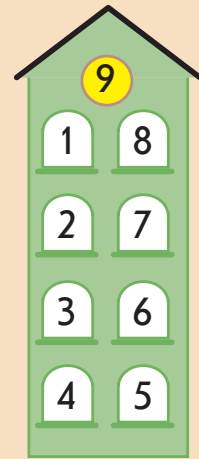
$6 + 3$		$3 + 6$
$9 - 3$		$9 - 6$
$4 + 2$		$2 + \square$
$\square - 2$		$\square - 4$
$3 + 2$		$\square + \square$
$\square - \square$		$\square - \square$

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

2 Досыңа сандардың құрамы бойынша сұрақтар қой.

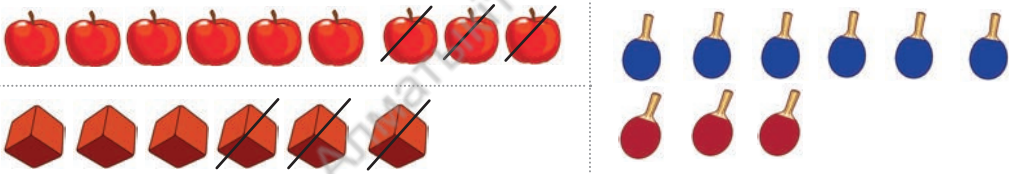

ЕСІНДЕ САҚТА!

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

3 Әр суретке сәйкес сандардың қосындысы мен айырмасын таңда. Оны есептеп, жаз.

$6 - 3$

$9 - 2$

$9 - 3$

$6 + 3$

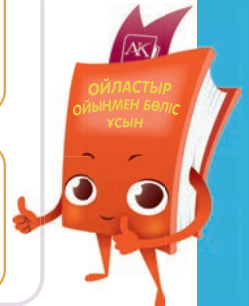
СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 3 санын қалай қосуға және азайтуға болады? Жазуларды түсіндір.

$6 + 3$
 $6 + 1 + 1 + 1$
 $6 + 2 + 1$

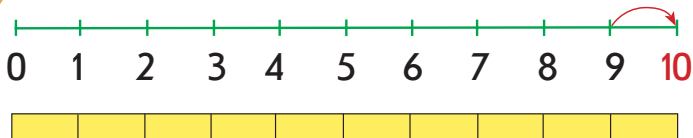
$9 - 3$
 $9 - 1 - 1 - 1$
 $9 - 2 - 1$

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

10 санымен танысасың.

10

1

Заттарды сана.

Олардың санын 10-ға дейін толықтыр.

?

?

?

?

?

?

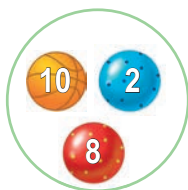
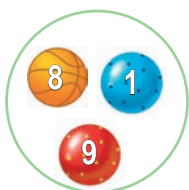
?

?

?

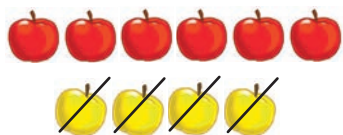
2 Үлгі бойынша қосу мен азайтуға мысалдар құрастыр.

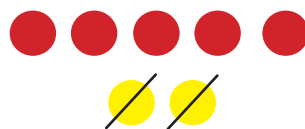
$6 + 4 = 10$				
$4 + 6 = 10$				
$10 - 6 = 4$				
$10 - 4 = 6$				

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

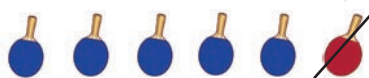
3 Әр суретке сәйкес жазуды таңда. Оны есепте.

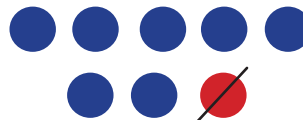
$5 + 3$

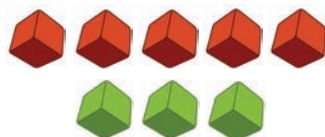
$8 - 1$

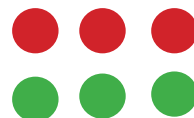
$10 - 4$

$3 + 3$

$6 - 1$

$7 - 2$

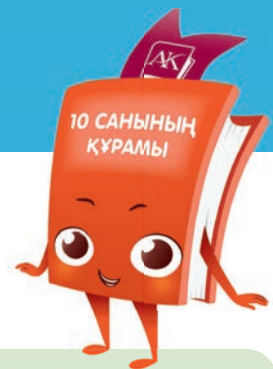
СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Тізбек бойынша есепте.

21
САБАҚ

10 санының құрамы

ПЫСЫҚТАУ
10 санының құрамын анықтайсың.

1

Заттарды сана. Әр зат 10-нан болу үшін неше заттан қосу керек?

Бос орындарға тиісті сандарды ата.

1		3				7			
10			7			4			1

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

2 10 саны қалай алынды?

$$10 = \square + \square$$

$$10 = \square + \square$$

$$10 = \square + \square$$

$$10 = \square + \square$$

$$10 = \square + \square$$

$$10 = \square + \square$$

$$10 = \square + \square$$

$$10 = \square + \square$$

$$10 = \square + \square$$

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Сандардың құрамын есіңе түсір.

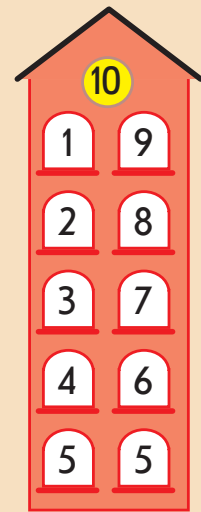
Досыңа сандардың құрамы бойынша сұрақтар қой.

5		
1	+	
2	+	
3	+	
4	+	

6		
1	+	
2	+	
3	+	
4	+	
5	+	

8		
1	+	
2	+	
3	+	
4	+	
5	+	
6	+	
7	+	

ЕСІҢДЕ САҚТА!

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

4 Он қарындашты үш стақанға бөліп сал. Егер бір стақанда 3 қарындаш болса, онда қалған екеуінде неше қарындаштан болуы мүмкін? Өз нұсқанды ұсын.

22
САБАҚ

10 көлеміндегі сандарды қосу және азайту

ПЫСЫҚТАУ

Қосу және азайтуды орындайсың.

1 Балаларға сурет бойынша сандардың қосындысы мен айырмасын құрастыруға көмектес.

□ + □ = □
 □ + □ = □
 □ - □ = □
 □ - □ = □

□ + □ = □
 □ + □ = □
 □ - □ = □
 □ - □ = □

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

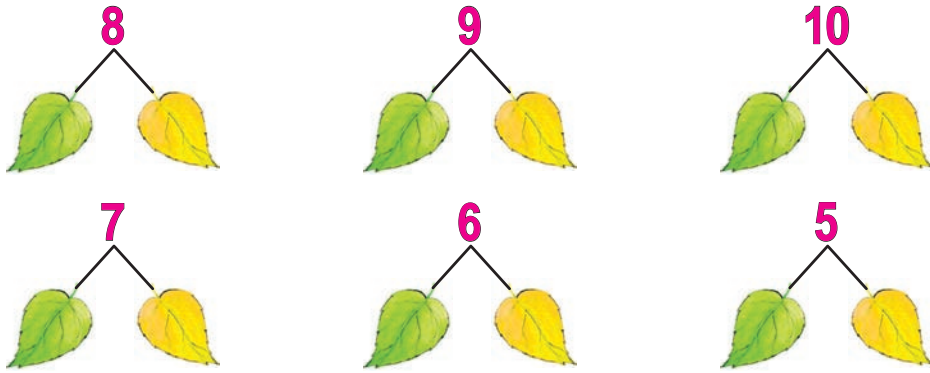
2 Есепте.

1 + 3 + 5 - 6 + 3 + 4 = □

10 - 8 + 6 - 4 - 4 + 9 = □

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

3 Сандардың құрамын есіңе түсір.

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

4 Екінші қосылғышты алу үшін текшені лақтыр. Мысалдар құрастыр және есепте!

Бірінші қосылғыш

1

2

3

4

Екінші қосылғыш

Қосындының мәні

23
САБАҚ

10 көлеміндегі сандарды қосу және азайту

ПЫСЫҚТАУ

10-ға дейінгі сандардың құрамын қайталайсың, қосып-азайтасың.

1 Сандардың құрамын есіңе түсір.

<p>1</p> <p>● 1</p>	<p>2</p> <p>● ● 1+1</p>	<p>3</p> <p>● ● ● 2+1</p> <p>● ● ● 1+2</p>	<p>4</p> <p>● ● ● ● 3+1</p> <p>● ● ● ● 2+2</p> <p>● ● ● ● 1+3</p>
<p>5</p> <p>● ● ● ● ● 4+1</p> <p>● ● ● ● ● 3+2</p> <p>● ● ● ● ● 2+3</p> <p>● ● ● ● ● 1+4</p>	<p>6</p> <p>● ● ● ● ● ● 5+1</p> <p>● ● ● ● ● ● 4+2</p> <p>● ● ● ● ● ● 3+3</p> <p>● ● ● ● ● ● 2+4</p> <p>● ● ● ● ● ● 1+5</p>	<p>7</p> <p>● ● ● ● ● ● ● 6+1</p> <p>● ● ● ● ● ● ● 5+2</p> <p>● ● ● ● ● ● ● 4+3</p> <p>● ● ● ● ● ● ● 3+4</p> <p>● ● ● ● ● ● ● 2+5</p> <p>● ● ● ● ● ● ● 1+6</p>	
<p>8</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● 7+1</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● 6+2</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● 5+3</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● 4+4</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● 3+5</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● 2+6</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● 1+7</p>	<p>9</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● ● 8+1</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● ● 7+2</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● ● 6+3</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● ● 5+4</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● ● 4+5</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● ● 3+6</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● ● 2+7</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● ● 1+8</p>	<p>10</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● ● ● 9+1</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● ● ● 8+2</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● ● ● 7+3</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● ● ● 6+4</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● ● ● 5+5</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● ● ● 4+6</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● ● ● 3+7</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● ● ● 2+8</p> <p>● ● ● ● ● ● ● ● ● ● 1+9</p>	

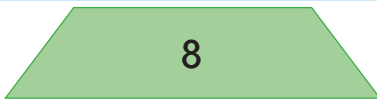
2 Мысалдар жазып, оларды есепте.

7	-	4	=	
-		-		+
3	+	1	=	
=		=		=
	+		=	

9	+	1	=	
-		+		-
5	-	3	=	
=		=		=
	+		=	

3 Көрсетілген сандар шығуы үшін әр «қабаттағы» бос орындарға сандар тап.

4	1	3
	1	5

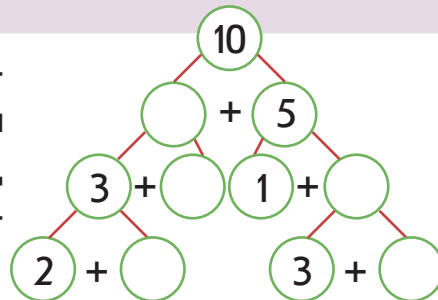
5	2	3
	1	4

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Есепте.

Арифметикалық пирамиданың қалай құрылғанын анықтап көр. Бір парақ қағаз алып, тиісті сандарды жаз.

24
САБАҚ

Фигуралар. Нүкте. Сызықтар

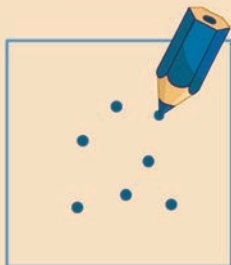
ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

Геометриялық
фигуралармен танысасың.

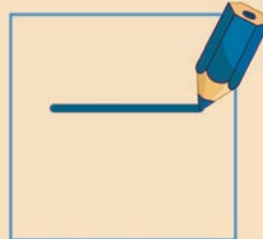
НҮКТЕ, ТҮЗУ, ҚИСЫҚ,
СЫНЫҚ СЫЗЫҚТАР.
ТҮЙЫҚТАЛҒАН ЖӘНЕ
ТҮЙЫҚТАЛМАҒАН СЫЗЫҚТАР

ЕСІНДЕ САҚТА!

Нүктелер

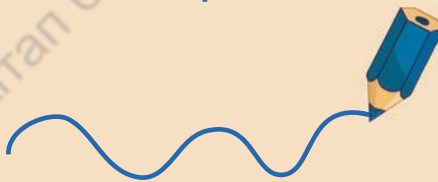

Түзу сызық

Қисық сызықтар

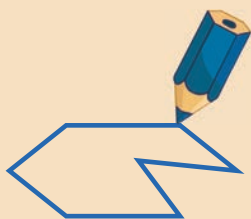

Тұйықталған

Тұйықталмаған

Сынық сызықтар

Тұйықталған

Тұйықталмаған

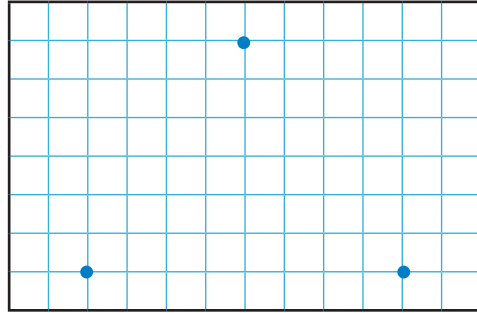
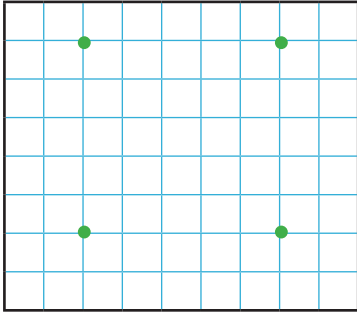

1

Қағаз бен қарындаш ал. Әртүрлі сызықтар жүргіз. Оларды ата.

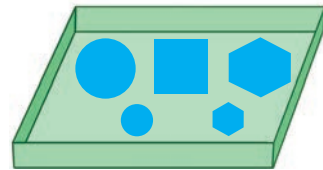
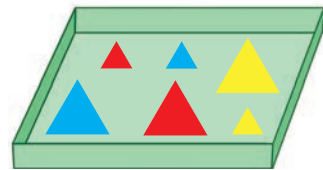
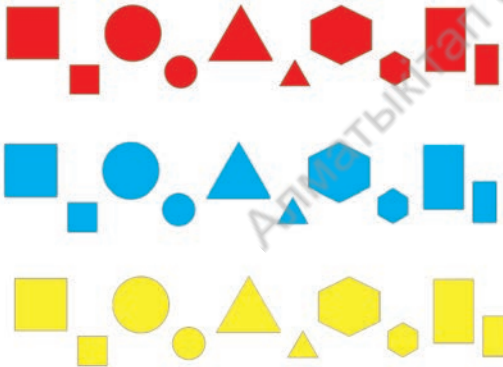
Менің сиқырлы қарындашым

2 Суретте көрсетілгендей торкөз парақтың бетіне нүктелер қой. Оларды сызып қос. Қандай фигуралар шықты?

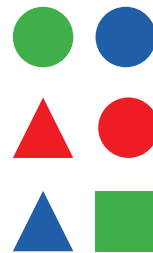
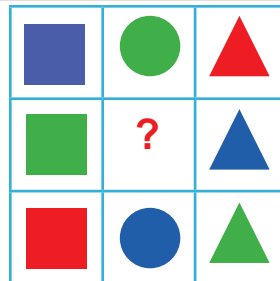
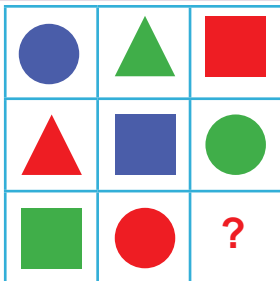
ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Фигуралар қораптарға қандай белгілері бойынша орналастырылған?

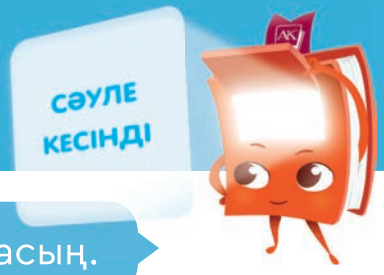
СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Тиісті фигураны тап.

25
САБАҚ

Фигуралар. Сәуле. Кесінді

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

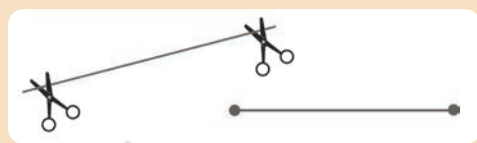
Геометриялық фигуралармен танысасың.

ЕСІНДЕ САҚТА!

Сәуле – түзудің бір нүктесінен басталып, осы нүктенің бір жағында жататын және осы нүктені де қамтитын бөлігі.

Кесінді – түзудің екі нүктесінің аралығында жататын және осы екі нүктені де қамтитын бөлігі.

1 Тапсырманы орында.

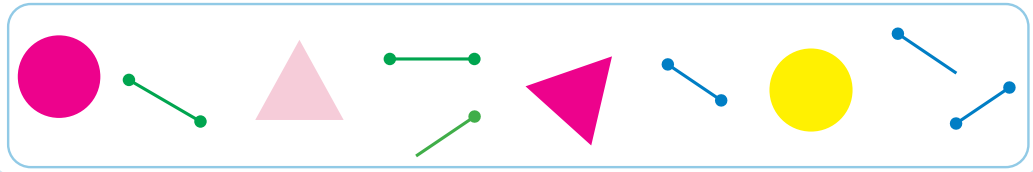
Қағаз бен қарындаш ал.
Қағаз бетіне нүкте қой.
Сәуле жүргіз.

Екі нүкте қой.
Түзу сызық арқылы қос.

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

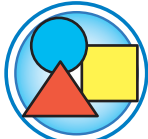
2 Қай фигуралар тең? Қандай түсті фигуралар тең?

Менің сиқырлы қарындашым

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

3 Әр қатардағы фигуралар қандай белгісі бойынша жинақталған? Белгілердің бірі бойынша 4 геометриялық фигура сал.

Пішін

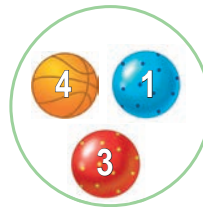
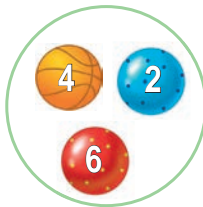
Түс

Өлшем

4 Қосуға екі мысал және азайтуға екі мысал құрастыр және жаз.

Заттар мен фигуралардың қасиеті

ПІШІН
ӨЛШЕМ
ТҮС

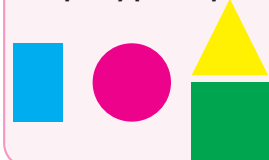
ПЫСЫҚТАУ

Фигуралар мен заттардың қасиетін ажыратасың, салыстырасың.

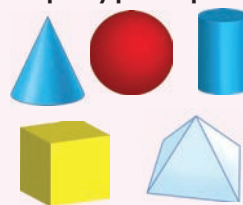
- 1 Жазық фигураларға ұқсас заттарды ата.
Кеңістіктік фигураларға ұқсас заттарды ата.

Жазық
фигуралар

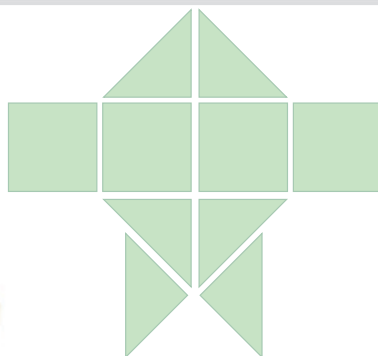

Кеңістіктік
фигуралар

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

- 2 Геометриялық фигуралар қиып ал.
Олардан аппликация құрастыр.

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

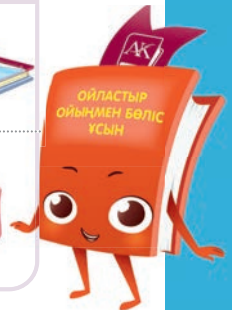
3 Досыңмен ойна.

Кез келген геометриялық пішіндегі бір затты таңда. Оның орналасқан орнын мына сөздермен сипатта: алдында – артында, сол жақта – оң жақта, жоғарыда – төменде, арасында, жанында, үстінде, астында, ішінде, сыртында, ортасында. Досыңнан сол затты тауып, атын айтуын сұра.

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Мұқият бол. Не өзгерді?

Ұзын, қысқа, кең, тар

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

Шамалар арасындағы қатынасты анықтайсың.

ҰЗЫН
ҚЫСҚА
КЕҢ
ТАР

1 Мағынасы бойынша қарама-қарсы сөздерді ата.

ауыр – жеңіл

қалың – жұқа

ұзын – қысқа

үлкен – кіші

алыс – жақын

биік – аласа

қымбат – арзан

артық – кем

Сыныпта кімнің бойы сенен биік және сенен аласа екенін айт. Сен оны қалай анықтадың?

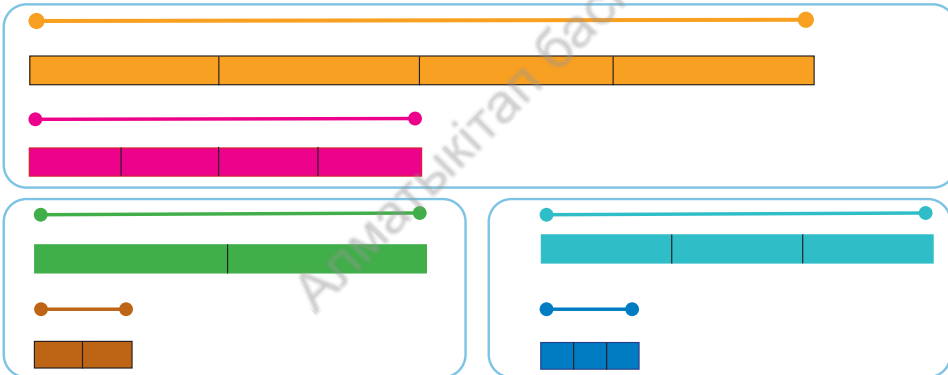
Мектеп формасын өлшеймін

2 Заттарды ұзындығы және ені бойынша қалай салыстыруға болады? Геометриялық фигуралар дайында. Оларды беттестіру және қатар қою арқылы салыстыр.

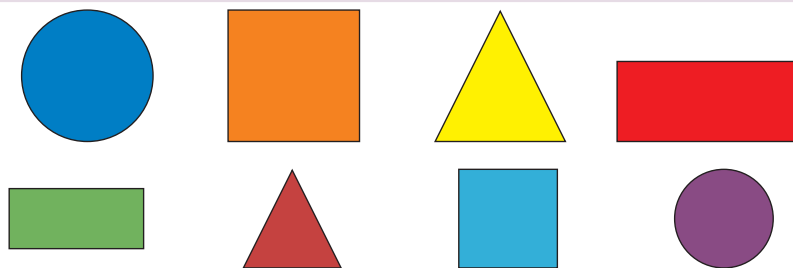
ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Кесінділердің әрбір жұбында неше бөлік барын сана. Бұл кесінділер ұзындығы бойынша бірдей ме?

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

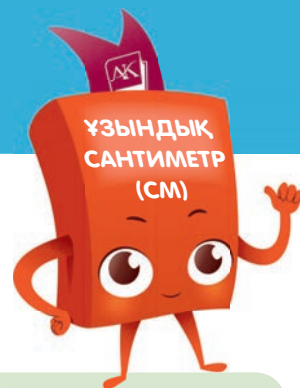
4 Берілген фигуралардан аппликация жаса. Әр түрінен неше фигура пайдаланғаныңды сана. Олардың санын салыстыр.

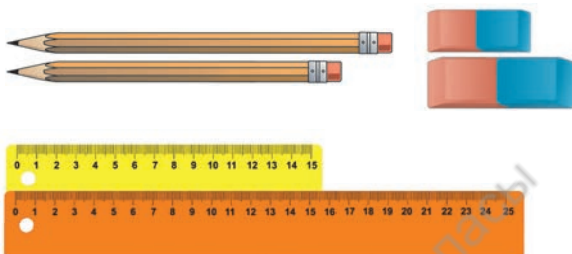
Ұзындықты өлшеу. Сантиметр

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

Ұзындықтың өлшем бірлігі –
сантиметрмен танысасың.

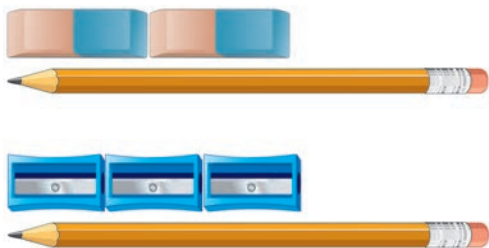

1 Әлия заттарды қалай салыстырды?

Өзіңнің қаламсауытыңдағы заттарды ұзындығы бойынша салыстыр.

2 Сынып ішінен кез келген затты таңда.
Өлшем ретінде алынған затты пайдаланып,
олардың ұзындығын өлше.

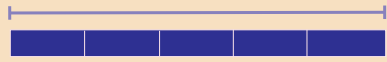
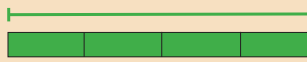
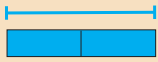
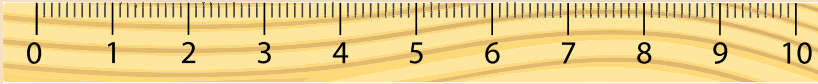
ЕСІНДЕ САҚТА!

Ұзындық – бұл шама. Оны өлшеуге болады.

ЕСІНДЕ САҚТА!

 – бұл 1 сантиметр (см) болатын өлшем.

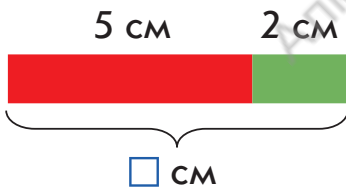

Сантиметр (см) – ұзындықтың өлшем бірлігі.

Өлшеуге арналған сызғыштар мен таспалар.

3 Суретке қара. Мысалдар құрастыр.

$5\text{ см} + 2\text{ см} = \square\text{ см}$
$2\text{ см} + \square\text{ см} = \square\text{ см}$
$\square\text{ см} - 2\text{ см} = \square\text{ см}$
$\square\text{ см} - 5\text{ см} = \square\text{ см}$

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

4 Кесінділердің ұзындығын сызғышпен өлше. Қара түсті кесіндіге қарағанда қай кесінді ұзын?

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

Ұзындықтың өлшем бірлігі – дециметрмен танысасың.

1 Суретке қара. Сырым әкелген фотосуреттердің ұзындығы мен ені нешеге тең?

ЕСІНДЕ САҚТА!

$$10 \text{ см} = 1 \text{ дм}$$

ЕСІНДЕ САҚТА!

Дециметр (дм) – ұзындықтың өлшем бірлігі.

Мектепте отбасым туралы айтамын

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

- 2 Сыныптан және үйден ұзындығы 1 дм, 9 см, 10 см, 8 см болатын заттарды тап. Оларды салыстыр.

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

- 3 Екеуінің ұзындығын қосқанда 1 дециметрді құрайтын екі жолақ таңдап ал. Үлгі бойынша қосу мен азайтуға мысалдар құрастыр.

$$2 \text{ см} + 8 \text{ см} = 10 \text{ см}$$

$$8 \text{ см} + 2 \text{ см} = 10 \text{ см}$$

$$10 \text{ см} - 8 \text{ см} = 2 \text{ см}$$

$$10 \text{ см} - 2 \text{ см} = 8 \text{ см}$$

- 4 Есепте.

$$4 \text{ см} + 3 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм} + 5 \text{ дм}$$

$$10 \text{ см} - 5 \text{ см}$$

$$9 \text{ дм} - 3 \text{ дм}$$

Ауыр, жеңіл. Килограмм

МАССА
КИЛОГРАММ
(КГ)

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

Массаның өлшем бірлігі –
килограммен танысасың.

1 Әлия мен Сырым алма жинады.
Балалардың қайсысы көп, қайсысы аз жинады?

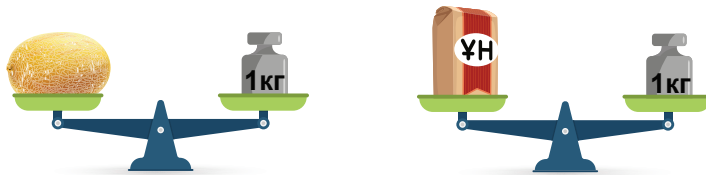

ЕСІҢДЕ САҚТА!

Масса – бұл шама.
Килограмм (кг) – массаның өлшем бірлігі.

Массаны таразының көмегімен өлшейді.

Сен мұндай құралдарды қайдан көрдің? Қазіргі кезде электронды таразыларды пайдаланады.

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

2 Массаларды салыстыр.

	3 кг	*	5 кг	
	10 кг	*	7 кг	
	10 кг	*	10 кг	
	10 кг	*	8 кг	
	7 кг	*	5 кг	

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Заттардың суретін массаларының өсу ретіне қарай геометриялық фигуралардың көмегімен сал.

3 кг	4 кг	6 кг	10 кг	2 кг	8 кг	5 кг
						
						

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Тез есепте.

31
САБАҚ

Литр

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

Сыйымдылықтың өлшем бірлігі – литрмен танысасың.

1 Сұйық заттардың мөлшерін қалай салыстыруға болады?

ТОПТЫҚ ЖҰМЫС

2 Қай ыдыста су көп екенін анықтауға бола ма? Қалай тексеруге болады?

ЕСІНДЕ САҚТА!

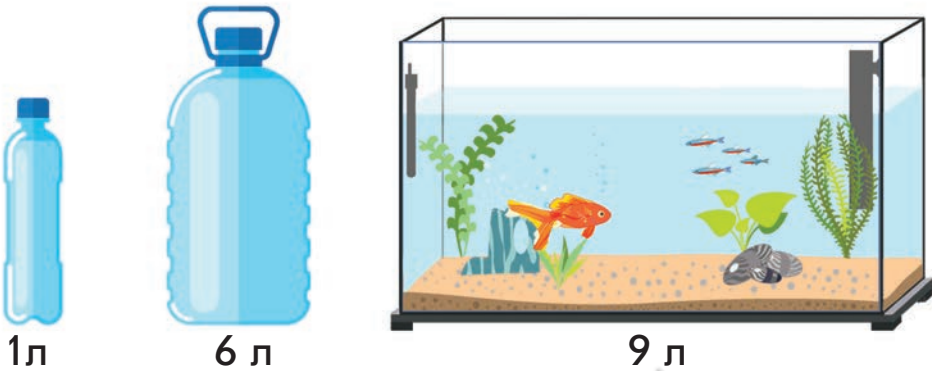

Сыйымдылық – бұл шама.
Литр (л) – сыйымдылықтың өлшем бірлігі.

Үй шаруасына көмектесемін

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

3 Сыйымдылықты салыстыр.

л * л

л * л

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

4 Бірінші бағанға қосындыларды, екінші бағанға айырмаларды жаз. Олардың мәндерін тап.

2 л + 6 л

6 л + 4 л

9 л - 5 л

6 л - 6 л

8 л - 3 л

10 л - 5 л

5 л + 2 л

3 л + 6 л

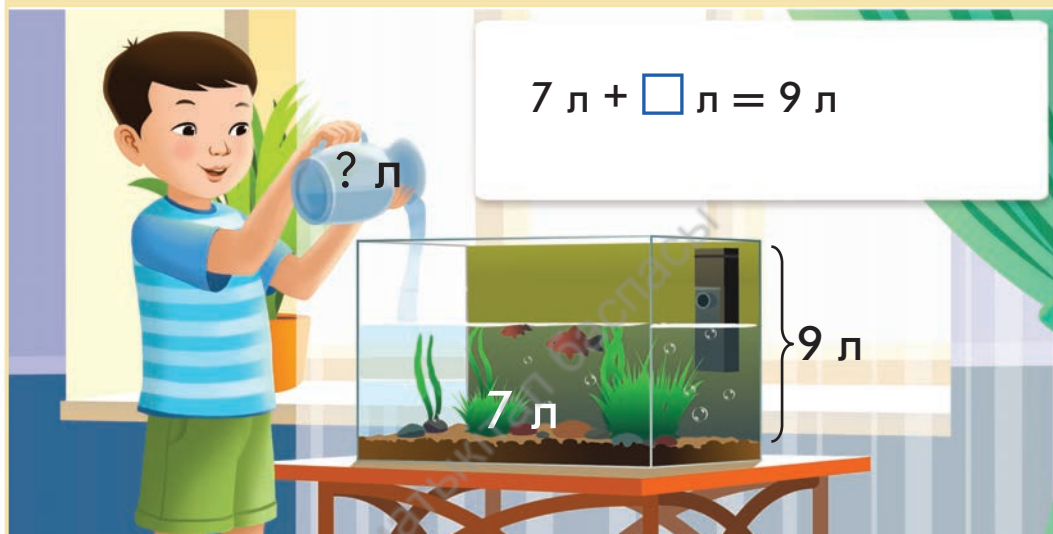

ПЫСЫҚТАУ

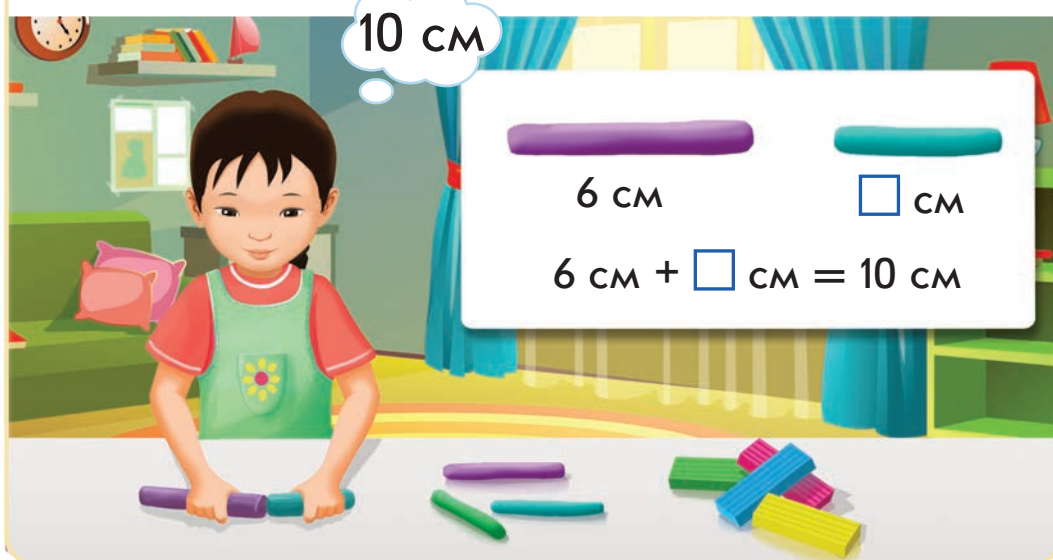
Шамаларды қосасың және азайтасың.

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

1 Сырым көрсетілген мөлшерге дейін тағы қанша литр су құю керек?

Әлия ұзындығы 10 см ермексазды қандай бөліктерден алды?

Менің мектептегі және үйдегі жұмысым

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

2 Заттарды массаларының кему ретіне қарай ата.

7 кг

6 кг

8 кг

1 кг

5 кг

2 кг

4 кг

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Бір себетті таңдап ал. Себеттегі сан шығу үшін, оған үш жіп орамын сал.

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Тез есепте.

II ТОҚСАН

МЕНИҢ ОТБАСЫМ ЖӘНЕ ДОСТАРЫМ. БІЗДІ ҚОРШАҒАН ӘЛЕМ

Бұл бөлімде:

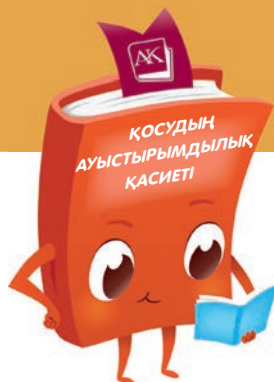
- қосудың ауыстырымдылық қасиетін үйренесің;
- 10-ға дейінгі сандарды қосу және азайту кестесін жаттайсың;
- тізбектердің заңдылығын анықтауды, басқатырғыштарды шешуді үйренесің;
- 2, 4, 6, 8, 10 сандарының жартысын табуға дағдыланасың;
- кесінділердің және геометриялық фигуралардың қабырғаларын өлшеуді, оларды салыстыруды үйренесің;
- ұзындықты, уақытты, массаны өлшейтін боласың.

Қосудың ауыстырымдылық қасиеті

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

Қосудың ауыстырымдылық қасиетімен танысасың.

1 Суреттерді салыстыр. Сен не байқадың?

$$2 + 1 = 3$$

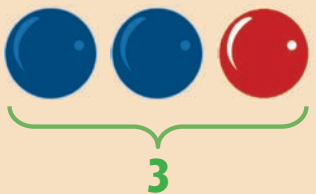
$$1 + 2 = 3$$

Бұл қосудың ауыстырымдылық қасиеті деп аталады.

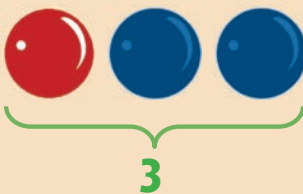
ЕСІҢДЕ САҚТА!

Қосудың ауыстырымдылық қасиеті

$$2 + 1 = 3$$

$$1 + 2 = 3$$

ҚОСЫЛҒЫШ + ҚОСЫЛҒЫШ = ҚОСЫНДЫНЫҢ МӘНІ

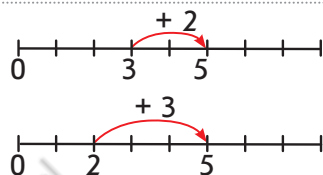
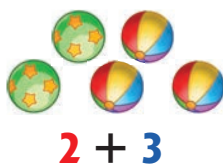
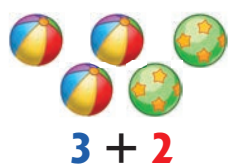
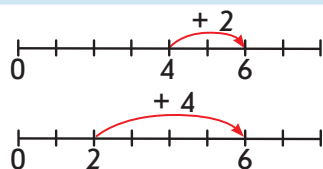
ЕСІҢДЕ САҚТА!

Қосылғыштардың орнын ауыстырғаннан қосындының мәні **өзгермейді**.

Достарыммен бірге спортпен шұғылданамын

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

2 Суретте және сан кесіндісінде қосудың қалай орындалғанын түсіндір. Қосудың ауыстырымдылық қасиеті орындалды ма?

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

3 Мысалдар қалай құрылғанын түсіндір. Үлгі бойынша өзің мысалдар құрастыр.

$$3 + 2 = 5$$

$$2 + 3 = 5$$

$$5 - 2 = 3$$

$$5 - 3 = 2$$

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

4 Суретке қай қосындылар сәйкес келеді?

$$2 + 4$$

$$4 + 2$$

$$3 + 4$$

$$4 + 3$$

$$3 + 5$$

$$5 + 3$$

$$3 + 3$$

$$4 + 4$$

2 санын қосу және азайту

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

2 санын қосуды және азайтуды орындап үйренесің.

ЕСЕПТЕ ЖӘНЕ ЕСІНДЕ САҚТА!

1 2 санын қосуды және азайтуды есіңе түсір. Мысалдардың қалай құрылғанына назар аудар.

$1 + 2$	$2 + 1$		$3 - 2$
$2 + 2$	$2 + 2$		$4 - 2$
$3 + 2$	$2 + 3$		$5 - 2$
$4 + 2$	$2 + 4$		$6 - 2$
$5 + 2$	$2 + 5$		$7 - 2$
$6 + 2$	$2 + 6$		$8 - 2$
$7 + 2$	$2 + 7$		$9 - 2$
$8 + 2$	$2 + 8$		$10 - 2$

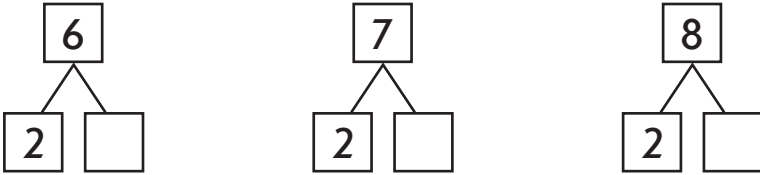
ЕСІНДЕ САҚТА!

$\begin{matrix} \textcircled{10} \\ \swarrow \quad \searrow \\ \boxed{2} \quad \boxed{8} \\ \boxed{8} \quad \boxed{2} \end{matrix}$	$\begin{matrix} \textcircled{9} \\ \swarrow \quad \searrow \\ \boxed{2} \quad \boxed{7} \\ \boxed{7} \quad \boxed{2} \end{matrix}$	$\begin{matrix} \textcircled{8} \\ \swarrow \quad \searrow \\ \boxed{2} \quad \boxed{6} \\ \boxed{6} \quad \boxed{2} \end{matrix}$	$\begin{matrix} \textcircled{7} \\ \swarrow \quad \searrow \\ \boxed{2} \quad \boxed{5} \\ \boxed{5} \quad \boxed{2} \end{matrix}$	$\begin{matrix} \textcircled{6} \\ \swarrow \quad \searrow \\ \boxed{2} \quad \boxed{4} \\ \boxed{4} \quad \boxed{2} \end{matrix}$
$\begin{matrix} \textcircled{5} \\ \swarrow \quad \searrow \\ \boxed{2} \quad \boxed{3} \\ \boxed{3} \quad \boxed{2} \end{matrix}$	$\begin{matrix} \textcircled{4} \\ \swarrow \quad \searrow \\ \boxed{2} \quad \boxed{2} \end{matrix}$	$\begin{matrix} \textcircled{3} \\ \swarrow \quad \searrow \\ \boxed{2} \quad \boxed{1} \\ \boxed{1} \quad \boxed{2} \end{matrix}$		

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

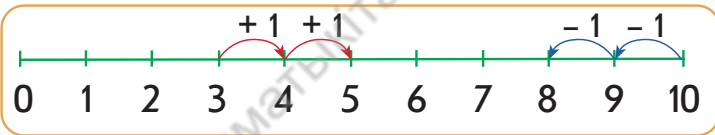
2 Сандардың құрамын айт.
Азайтуға мысалдар құрастыр және жаз.

$6 - \square = \square$	$7 - \square = \square$	$8 - \square = \square$
$6 - \square = \square$	$7 - \square = \square$	$8 - \square = \square$

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Есепте. Сан кесіндісін қолдан.
Досыңнан тексеруін сұра.

$3 + 2$

$10 - 2$

$8 - 2$

$9 - 2$

$4 + 2$

$8 - 1 - 1$

$9 - 1 - 1$

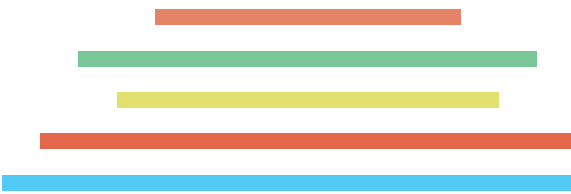
$4 + 1 + 1$

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

4 Жолақтарды өлше. Балаларға көмектес.

2-ге арттыр

2-ге кеміт

3 санын қосу және азайту

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

3 санын қосуды және азайтуды орындап үйренесің.

ЕСЕПТЕ ЖӘНЕ ЕСІНДЕ САҚТА!

1 3 санын қосу және азайтуды есіңе түсір. Мысалдардың қалай құрылғанына назар аудар.

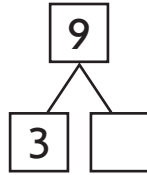
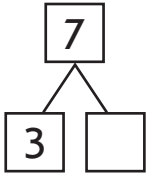
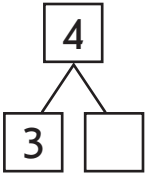
$1 + 3$	$3 + 1$		$4 - 3$
$2 + 3$	$3 + 2$		$5 - 3$
$3 + 3$	$3 + 3$		$6 - 3$
$4 + 3$	$3 + 4$		$7 - 3$
$5 + 3$	$3 + 5$		$8 - 3$
$6 + 3$	$3 + 6$		$9 - 3$
$7 + 3$	$3 + 7$		$10 - 3$

ЕСІНДЕ САҚТА!

10	9	8	7	6	5	4
3 7	3 6	3 5	3 4	3 3	3 2	3 1
7 3	6 3	5 3	4 3		2 3	1 3

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

2 Сандардың құрамын айт.
Азайтуға мысалдар құрастыр және жаз.

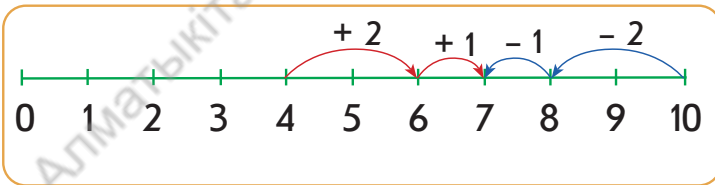

$4 - \square = \square$	$7 - \square = \square$	$9 - \square = \square$
$4 - \square = \square$	$7 - \square = \square$	$9 - \square = \square$

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Есепте. Сан кесіндісін қолдан.
Досыңнан тексеруін сұра.

$4 + 3$
 $4 + 2 + 1$
 $10 - 3$
 $10 - 2 - 1$

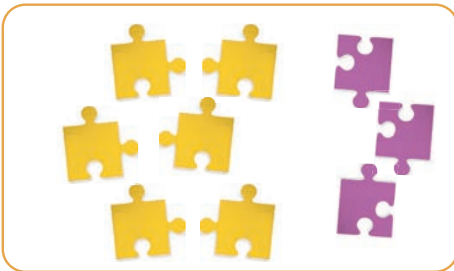

4 Есепте. Суретті пайдалан.

$6 + 3$
 $9 - 3$

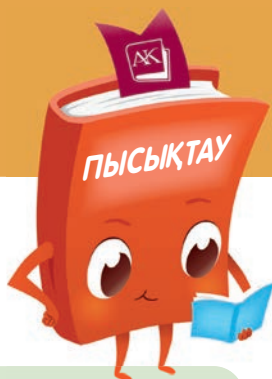
$6 + 2 + 1$
 $9 - 2 - 1$

$6 + 1 + 2$
 $9 - 1 - 2$

2, 3 сандарын қосу және азайту

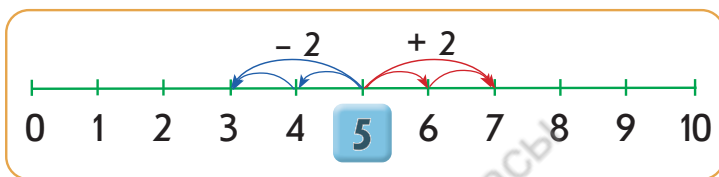

ПЫСЫҚТАУ

2, 3 сандарын қосуды және азайтуды орындайтын боласың.

1 Берілген сандарды бос орындарға қой. Есепте.

5   **6**   **8**

+ 2

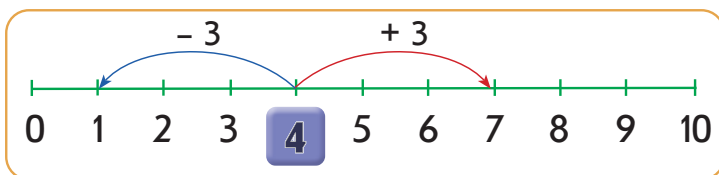
- 2

+ 1 + 1

- 1 - 1

4   **5**   **7**

+ 3

- 3

+ 2 + 1

- 2 - 1

+ 1 + 2

- 1 - 2

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

2 Мысалдар құрастыр және жаз.

Бірінші сөреге тағы

 , екінші сөреге

 қой.

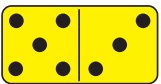
Әр сөреде неше кеседен болды?

Әр сөреден екі кітаптан ал.
 Әр сөреде неше кітап қалады?
 Әр сөреден үш кітаптан ал.
 Әр сөреде неше кітап қалады?

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

3 Бос орындарға тиісті сандарды жаз.

$5 + 3 = 8$

$\square + 5 = 8$

$8 - 3 = \square$

$8 - 5 = \square$

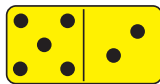

$4 + 3 = 7$

$\square + 4 = 7$

$7 - 3 = \square$

$7 - 4 = \square$

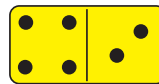

$5 + \square = \square$

$\square + 5 = \square$

$\square - 5 = \square$

$\square - 2 = \square$

$4 + \square = \square$

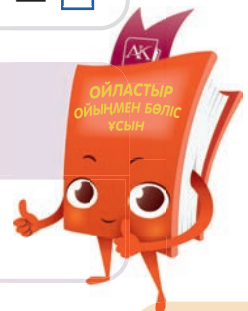
$\square + 4 = \square$

$\square - 4 = \square$

$\square - 2 = \square$

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Тез есепте.

4 санын қосу және азайту

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

4 санын қосуды және азайтуды орындап үйренесің.

ЕСЕПТЕ ЖӘНЕ ЕСІНДЕ САҚТА!

1 4 санын қалай қосуды және азайтуды есіңе түсір. Мысалдардың қалай құрылғанына қара.

$1 + 4$	$4 + 1$		$5 - 4$
$2 + 4$	$4 + 2$		$6 - 4$
$3 + 4$	$4 + 3$		$7 - 4$
$4 + 4$	$4 + 4$		$8 - 4$
$5 + 4$	$4 + 5$		$9 - 4$
$6 + 4$	$4 + 6$		$10 - 4$

ЕСІНДЕ САҚТА!

10	9	8	7	6	5
$\begin{matrix} 4 & 6 \\ 6 & 4 \end{matrix}$	$\begin{matrix} 4 & 5 \\ 5 & 4 \end{matrix}$	$\begin{matrix} 4 & 4 \\ 4 & 4 \end{matrix}$	$\begin{matrix} 4 & 3 \\ 3 & 4 \end{matrix}$	$\begin{matrix} 4 & 2 \\ 2 & 4 \end{matrix}$	$\begin{matrix} 4 & 1 \\ 1 & 4 \end{matrix}$

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

2 Сандардың құрамын айт. Азайтуға мысалдар құрастыр және жаз.

$\begin{matrix} 6 \\ 4 \end{matrix}$	$\begin{matrix} 7 \\ 4 \end{matrix}$	$\begin{matrix} 9 \\ 4 \end{matrix}$
$6 - \square = \square$	$7 - \square = \square$	$9 - \square = \square$
$6 - \square = \square$	$7 - \square = \square$	$9 - \square = \square$

Достарыммен серуендеймін

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

3 Суретке сәйкес жазбаны таңда. Есепте.

$8 - 4$

$6 + 4$

$9 - 4$

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Бос орындарға тиісті сандарды ата. Түсіндір.

$6 + \square = 10$

$\square - 4 = 5$

$8 - \square = 4$

$\square - 4 = 3$

$10 - \square = 6$

$5 + \square = 9$

$7 - \square = 4$

$6 - \square = 3$

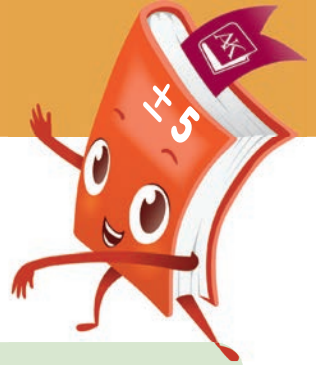
ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

5 Мысалдарды түсіндір. Есепте және жаз.

$5 + 2 + 2 =$	$9 - 3 - 1 =$
$3 + 3 + 1 =$	$8 - 2 - 2 =$
$6 + 1 + 2 =$	$10 - 2 - 2 =$

5 санын қосу және азайту

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

5 санын қосуды және азайтуды орындап үйренесің.

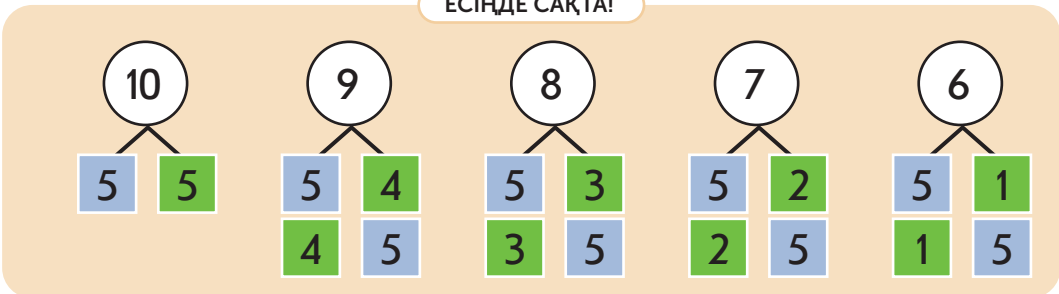
ЕСЕПТЕ ЖӘНЕ ЕСІҢДЕ САҚТА!

1 5 санын қосуды және азайтуды есіңде түсір. Мысалдардың қалай құрылғанына қара.

$1 + 5$	$5 + 1$		$6 - 5$
$2 + 5$	$5 + 2$		$7 - 5$
$3 + 5$	$5 + 3$		$8 - 5$
$4 + 5$	$5 + 4$		$9 - 5$
$5 + 5$	$5 + 5$		$10 - 5$

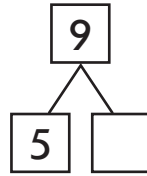
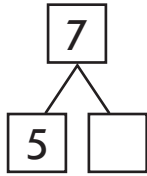
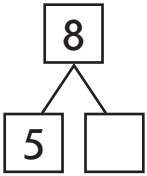

ЕСІҢДЕ САҚТА!

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

2 Сандардың құрамын айт.
Азайтуға мысалдар құрастыр.

8 - □ = □	7 - □ = □	9 - □ = □
8 - □ = □	7 - □ = □	9 - □ = □

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Есепте.

Әр санды 5-ке арттыр.

Әр санды 5-ке кеміт.

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Бос орындарға тиісті сандарды ата. Түсіндір.

□ + 5 = 8

□ + 3 = 6

□ + 5 = 7

□ + 5 = 10

□ + 3 = 9

□ + 3 = 10

Қосу және азайту

ПЫСЫҚТАУ

Қосуды және азайтуды орындайсың.

1 Кестеге қара. Бірінші және екінші қосылғыштарды таңда. Қосындының мәнін тап.

		ҚОСЫЛҒЫШ				
ҚОСЫЛҒЫШ	+	1	2	3	4	5
	1	2	3	4	5	6
	2	3	4	5	6	7
	3	4	5	6	7	8
	4	5	6	7	8	9
	5	6	7	8	9	10

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

2 Досыңа мысалдар жасыр. Оның жауабын тексер.

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

3 Есепте.

10	-	10	=	□
6	+	2	=	□
4	-	2	=	□
7	+	2	=	□

$8 - 0 = \square$	$4 + 2 = \square$
$7 + 0 = \square$	$7 - 2 = \square$
$6 - 4 = \square$	$5 + 3 = \square$
$6 + 3 = \square$	$9 - 9 = \square$

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Бос орындарға тиісті сандарды ата. Түсіндір.

$\square + 4 = 5$

$\square + 3 = 4$

$\square + 4 = 10$

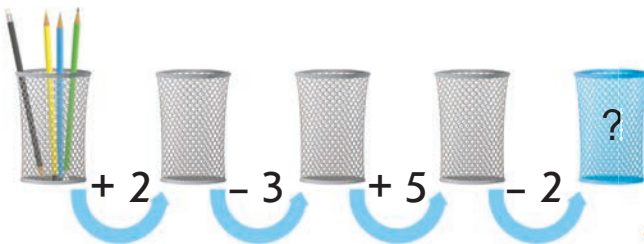
$\square + 5 = 7$

$\square + 4 = 9$

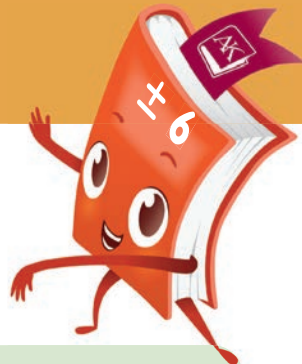
$\square + 5 = 6$

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

5 Сырымға қарындаштарды санауға көмектес.

6 санын қосу және азайту

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

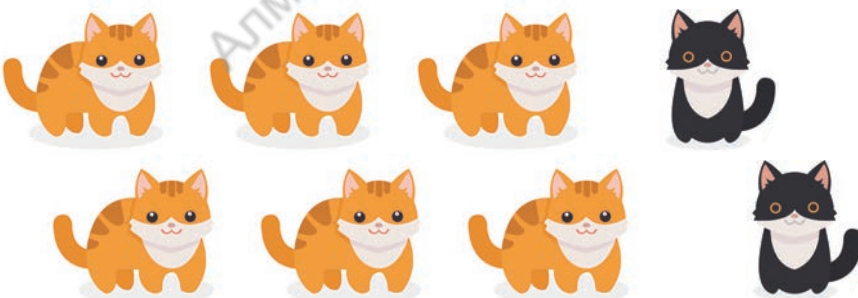
6 санын қосу және азайтуды орындап үйренесің.

ЕСЕПТЕ ЖӘНЕ ЕСІНДЕ САҚТА!

1 6 санымен мысалдардың қалай құрастырылғанына қара.

$1 + 6$	$6 + 1$		$7 - 6$
$2 + 6$	$6 + 2$		$8 - 6$
$3 + 6$	$6 + 3$		$9 - 6$
$4 + 6$	$6 + 4$		$10 - 6$

Сурет бойынша қосуға және азайтуға мысалдар құрастыр.

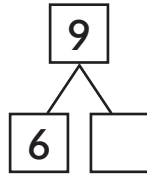
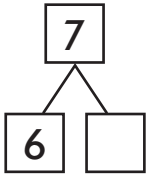
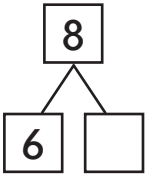
ЕСІНДЕ САҚТА!

10	9	8	7
$\begin{matrix} 6 & 4 \\ 4 & 6 \end{matrix}$	$\begin{matrix} 6 & 3 \\ 3 & 6 \end{matrix}$	$\begin{matrix} 6 & 2 \\ 2 & 6 \end{matrix}$	$\begin{matrix} 6 & 1 \\ 1 & 6 \end{matrix}$

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

2 Сандардың құрамын айт.
Азайтуға мысалдар құрастыр.

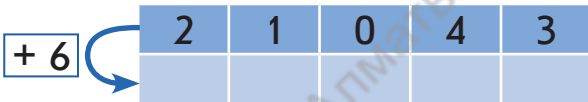

8 - □ = □	7 - □ = □	9 - □ = □
8 - □ = □	7 - □ = □	9 - □ = □

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Есепте.

Сандарды 6-ға арттыр.

Сандарды 6-ға кеміт.

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Бос орындарға тиісті сандарды қалай таңдауға болатынын түсіндір.

$$\square + 6 = 7$$

$$10 - \square = 4$$

$$2 + \square = 8$$

$$\square - 6 = 3$$

$$\square + 6 = 9$$

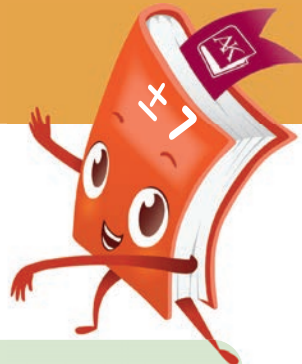
$$8 - \square = 2$$

$$4 + \square = 10$$

$$7 - 6 = \square$$

7 санын қосу және азайту

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

7 санын қосуды және азайтуды орындап үйренесің.

ЕСЕПТЕ ЖӘНЕ ЕСІНДЕ САҚТА!

1 Сурет бойынша «неше» сөзін пайдаланып, сұрақтар құрастыр.

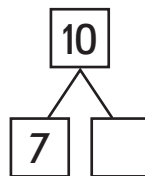
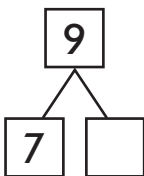
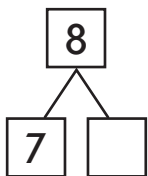

7 санымен мысалдардың қалай құрастырылғанына қара.

$1 + 7$	$7 + 1$			$8 - 7$
$2 + 7$	$7 + 2$			$9 - 7$
$3 + 7$	$7 + 3$			$10 - 7$

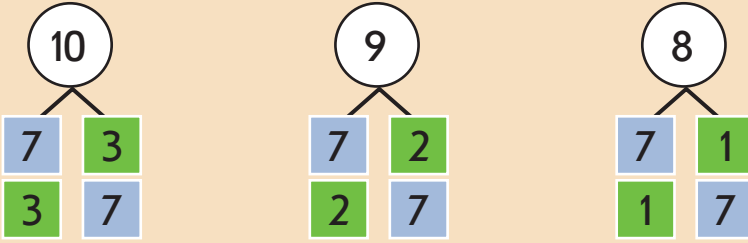
ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

2 Сандардың құрамын айт. Азайтуға мысалдар құрастыр.

$8 - \square = \square$	$9 - \square = \square$	$\square - \square = \square$
$8 - \square = \square$	$9 - \square = \square$	$\square - \square = \square$

ЕСІҢДЕ САҚТА!

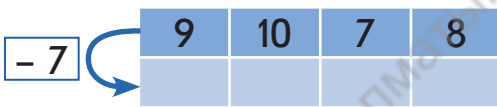
МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

3 Есепте.

Сандарды 7-ге арттыр.

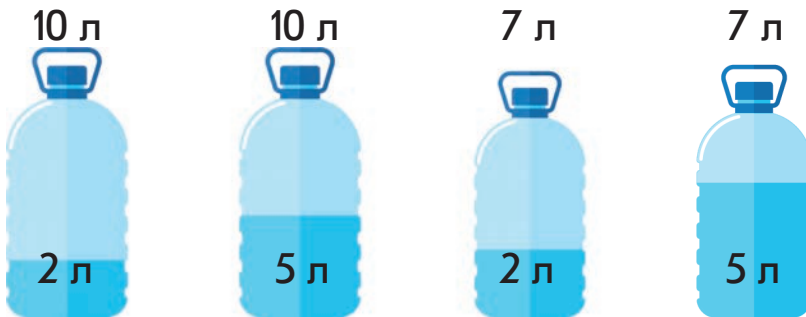

Сандарды 7-ге кеміт.

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Әр ыдысты толтыру үшін қанша литр су құю керек?

8, 9 сандарын қосу және азайту

ЖАҢАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

8, 9 сандарын қосуды және азайтуды орындап үйренесің.

ЕСІНДЕ САҚТА!

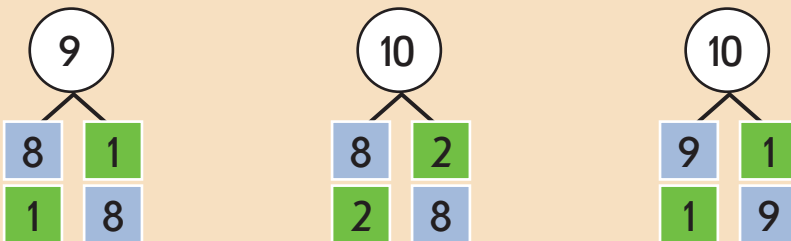
1 Сурет бойынша қосуға және азайтуға мысалдар құрастыр.

Мысалдардың 8, 9 сандарымен қалай құрастырылғанына қара.

$1 + 8$	$8 + 1$		$9 - 8$
$2 + 8$	$8 + 2$		$10 - 8$
$1 + 9$	$9 + 1$		$10 - 9$

ЕСІНДЕ САҚТА!

Қалай достасуға болады?

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

2 Қосу және азайтуға өзара байланысты мысалдар құрастырып жаз.

$2 + 8 = \square\square$

$1 + 9 = \square\square$

$1 + 8 = \square$

$8 + \square = \square\square$

$9 + \square = \square\square$

$8 + \square = \square$

$\square\square - 2 = \square$

$\square\square - 1 = \square$

$\square - 1 = \square$

$\square\square - 8 = \square$

$\square\square - 9 = \square$

$\square - 8 = \square$

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

3 Бос орындарға тиісті сандарды қой. Жаз және есепте.

Қосылғыш	1	8	2
Қосылғыш		2	
Қосындының мәні	9		10
Азайғыш	9	10	10
Азайтқыш			9
Айырманың мәні	1	2	

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Карточкалардан сандарды таңда.

$3 + 2 > \square$

$9 - 3 < \square$

$8 - 6 > \square$

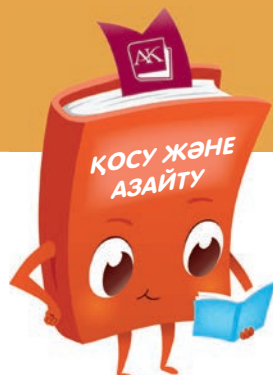
$2 + 5 < \square$

10 санынан азайту

ПЫСЫҚТАУ

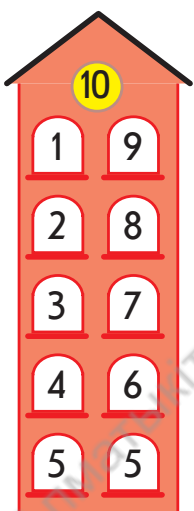
10 санынан азайтуды орындап үйренесің.

ЕСІНДЕ САҚТА!

1 10 санының құрамын есіңе түсір. Қалай есептеу керек екенін түсіндір.

- 10 – 1
- 10 – 2
- 10 – 3
- 10 – 4
- 10 – 5
- 10 – 6
- 10 – 7
- 10 – 8
- 10 – 9

ТОПТЫҚ ЖҰМЫС

2 Үйшіктерден сандар таңда. Мысалдар жазып, есепте.

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

3 1-ден 10-ға дейінгі сандардың құрамын есіңе түсір. Мысалдар жаз, есепте. Кесте бойынша тексер.

+	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	3	4	5	6	7	8	9	10	
3	4	5	6	7	8	9	10		
4	5	6	7	8	9	10			
5	6	7	8	9	10				
6	7	8	9	10					
7	8	9	10						
8	9	10							
9	10								

$9 - 5 =$

$6 - 1 =$

$5 - 2 =$

$4 - 3 =$

$5 - 4 =$

$6 - 2 =$

$8 - 3 =$

$3 - 1 =$

$7 - 6 =$

$7 - 2 =$

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 «Математикалық боямақ» менің алғашқы жобам.

а) Сырым қолшатырдың әр бөлігін қандай түспен бояуы керек?

$10 - 5$

$9 - 3$

$3 + 4$

$5 + 3$

$8 - 6$

$10 - 6$

ә) Кез келген суретті сал. Оның бөліктеріне 1-ден 10-ға дейінгі сандарды жаз. 10 көлеміндегі сандардан қосу және азайтуға мысалдар ойластыр. Бояйтын түсін белгіле. Досыңа бояуға ұсын. Тексер.

10-ға дейінгі сандарды қосу және азайту

ПЫСЫҚТАУ

10-ға дейінгі сандардың құрамын қайталайсың, қосып-азайтасың.

1 Кестенің қалай құрылғанын түсіндір. Мысалдар жазылған бір түсті карточкаларды таңда. Жауабын айт.

ҚОСУ КЕСТЕСІН ЕСТЕ САҚТАУ ТӘСІЛДЕРІ

1 + 1	1 + 2	1 + 3	1 + 4	1 + 5	1 + 6	1 + 7	1 + 8	1 + 9
	2 + 1	2 + 2	2 + 3	2 + 4	2 + 5	2 + 6	2 + 7	2 + 8
		3 + 1	3 + 2	3 + 3	3 + 4	3 + 5	3 + 6	3 + 7
			4 + 1	4 + 2	4 + 3	4 + 4	4 + 5	4 + 6
				5 + 1	5 + 2	5 + 3	5 + 4	5 + 5
					6 + 1	6 + 2	6 + 3	6 + 4
						7 + 1	7 + 2	7 + 3
							8 + 1	8 + 2
								9 + 1

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

2 Көрсетілген сандар шығуы үшін әр «қабаттағы» бос орындарға сандар тап.

10			9		
6		3	5		3
		2			4

Достарыммен бірге санаймын

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

3 1-ден 10-ға дейінгі сандардың құрамын есіңе түсір. Мысалдарды жазып, оларды есепте. Кесте бойынша тексер.

+	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	3	4	5	6	7	8	9	10	
3	4	5	6	7	8	9	10		
4	5	6	7	8	9	10			
5	6	7	8	9	10				
6	7	8	9	10					
7	8	9	10						
8	9	10							
9	10								

$3 - 2 =$	$9 - 2 =$
$8 - 5 =$	$8 - 7 =$
$7 - 1 =$	$2 - 2 =$
$9 - 3 =$	$7 - 3 =$
$6 - 5 =$	$5 - 4 =$

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

4 Атайға көмектес. Алдымен тақтайшаның ұзындығын өлшеп ал.

Тақтайшаның ұзындығын 3 см, 8 см, 6 см, 9 см-ге кеміт.

Тақтайшаның ұзындығын 2 см, 5 см, 6 см, 7 см-ге арттыр.

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

5 Бос орындарға тиісті сандар мен таңбаларды қалай таңдауға болатынын түсіндір.

$7 * \square = 4$

$8 * \square = 10$

$9 * \square = 6$

$2 * \square = 6$

$10 * \square = 8$

$10 * \square = 3$

Ондықтармен санау

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

Ондықтармен қалай санауды үйренетін боласың.

1 Әр жинақта неше ойыншық бар?

ЕСІНДЕ САҚТА!

Ондық – санаудың ірірек бірлігі.

10 = = 1 ондық

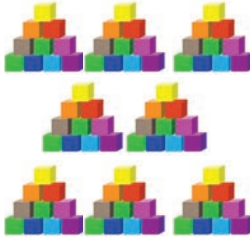
Сандардың атауы	Сан	Ондықтар	Бірліктер
Он	10	1	0
Жиырма	20	2	0
Отыз	30	3	0
Қырық	40	4	0
Елу	50	5	0
Алпыс	60	6	0
Жетпіс	70	7	0
Сексен	80	8	0
Тоқсан	90	9	0
Жүз	100	10	0

Ондықтармен сана!

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

2 Ойыншықтардың әр түрінен қанша ондықтан бар? Әр түрінен қанша ойыншық бар? Санын айт. Салыстыр.

$$\square > \square$$

$$\square < \square$$

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

3 Жарысқа қатысушылардың нөмірін тура және кері ретпен ата.

Жазылу үлгісіне қара. Сандарды өсу ретімен жаз. Қатарда қай сан жазылмаған?

10		30	40		60		80	90
----	--	----	----	--	----	--	----	----

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Бос орындарға тиісті сандар мен таңбаларды қой. Түсіндір.

$$\square < 50$$

$$80 > \square$$

$$70 * 100$$

$$60 > \square$$

$$50 > \square$$

$$90 * 60$$

Ондықтарды қосу және азайту

ЖАҢАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

Ондықтармен есептеуді орындап үйренесің.

1 Тұшпараны сана. Балалар тұшпараның неше ондығын дайындады?

$$30 + 20 = 50$$

$$3 \text{ онд.} + 2 \text{ онд.} = 5 \text{ онд.}$$

$$50 - 20 = \square\square$$

$$5 \text{ онд.} - 2 \text{ онд.} = \square \text{ онд.}$$

$$50 - 30 = \square\square$$

$$5 \text{ онд.} - 3 \text{ онд.} = \square \text{ онд.}$$

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

2 Түсіндіре отырып есепте.

$$7 + 2$$

$$70 + 20$$

$$5 - 2$$

$$50 - 20$$

$$3 + 2$$

$$30 + 20$$

$$6 - 4$$

$$60 - 40$$

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

3 Бос орындарға сандар жаз.

$$\square\square + 80 = 90$$

$$70 - \square\square = 50$$

$$\square\square + 30 = 70$$

$$\square\square - 40 = 50$$

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Қай фигураны таңдау керек?

			1	2	3			
							4	5

5 Сандардың құрамын айт. Қосуға екі мысал, азайтуға екі мысал құрастыр.

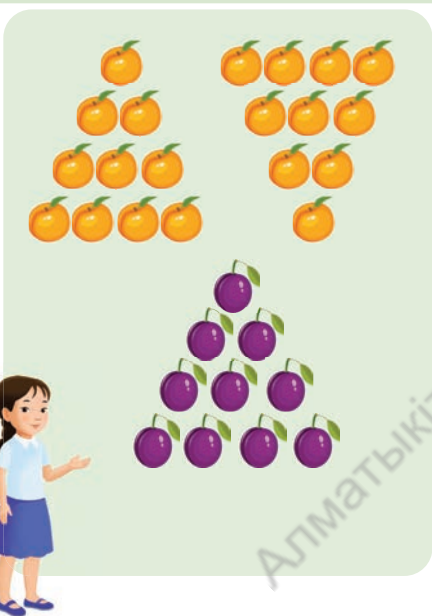
Ондықтарды қосу және азайту

ПЫСЫҚТАУ

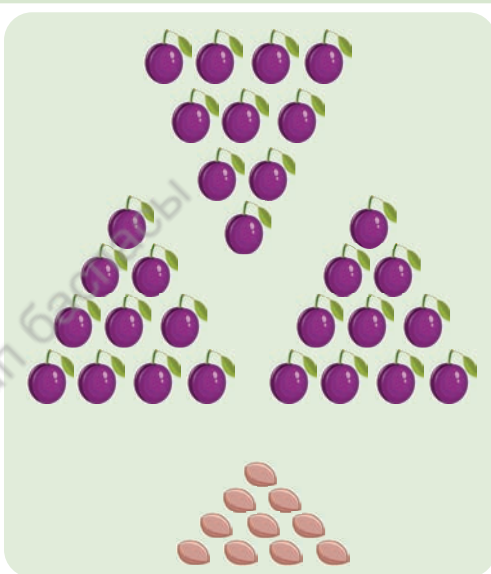
Ондықтарды қосу мен азайтуды орындайсың.

- 1 Анаңа жемістерді санауға көмектес. Суреттерге сәйкес жазуларды таңда. Есепте.

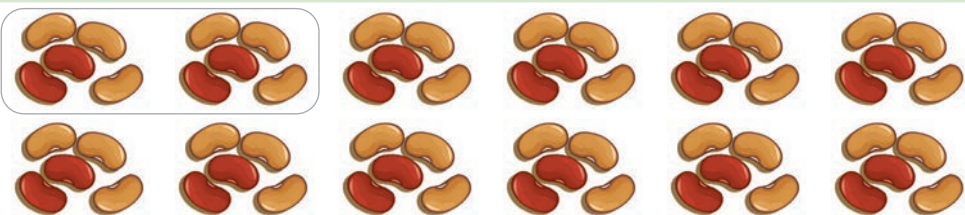

2 онд. + 1 онд.
 $20 + 10$

4 онд. – 1 онд.
 $40 - 10$

- 2 Анаңа үрмебұршақты санауға көмектес. Он-оннан сана. Ондықтарды кему ретімен жаз.

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Қандай сандар жасырылғанын қалай табатыныңды айт.

$$10 + \text{cup} = 20$$

$$\text{cup} + 20 = 70$$

$$90 - \text{cup} = 10$$

$$\text{cup} - 50 = 30$$

$$20 + \text{cup} = 30$$

$$50 - \text{cup} = 40$$

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

4 Есепте.

$$20 \text{ см} + 40 \text{ см}$$

$$30 \text{ см} + 50 \text{ см}$$

$$60 \text{ см} + 40 \text{ см}$$

$$50 \text{ см} + 40 \text{ см}$$

$$80 \text{ см} - 30 \text{ см}$$

$$100 \text{ см} - 20 \text{ см}$$

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

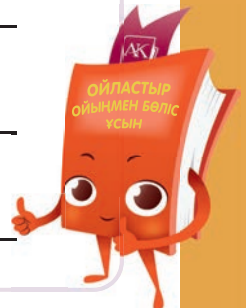
5 Тізбектің жалғасын тап. Геометриялық фигуралардан тізбек құрастыр.

1) — — — — —

2) — — — — —

3) — — — — —

Сандарды қосу және азайту

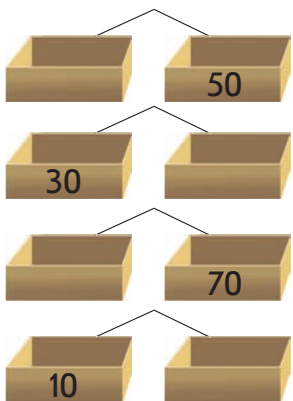
ПЫСЫҚТАУ

Сандарды қосуды және азайтуды орындайсың.

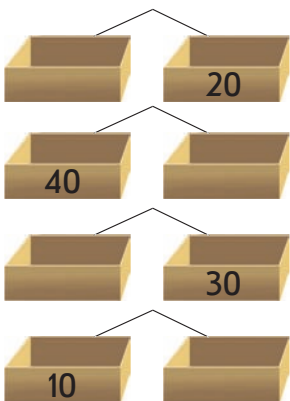
- 1 Бөлшектерді реттеуге көмектес. Оларды екі қорапқа бөліп сал.

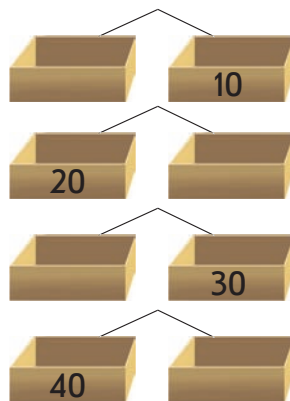
90 дана

50 дана

80 дана

Мысалдарды жаз.

$$\square + 50 = 90$$

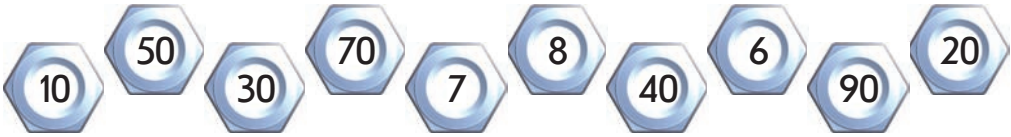
$$\square + 20 = 50$$

$$\square + 10 = 80$$

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

2 Қандай сандар жасырылған?
Дұрыс жауапты таңда.

$$\begin{array}{ccc} \text{🌀} + 70 = 80 & 100 - \text{🌀} = 30 & \text{🌀} + 70 = 100 \\ 50 + \text{🌀} = 90 & \text{🌀} - 80 = 10 & 60 + \text{🌀} = 80 \end{array}$$

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Кім жылдам есептейді?

$$\text{🌀} 5 + \text{🌀} 3 + \text{🌀} 2 - \text{🌀} 6 - \text{🌀} 2 + \text{🌀} 6 = \text{🌀} ?$$

$$\text{🌀} 20 + \text{🌀} 30 + \text{🌀} 50 - \text{🌀} 60 + \text{🌀} 40 = \text{🌀} ?$$

$$\text{🌀} 6 - \text{🌀} 0 + \text{🌀} 2 - \text{🌀} 5 - \text{🌀} 3 = \text{🌀} ?$$

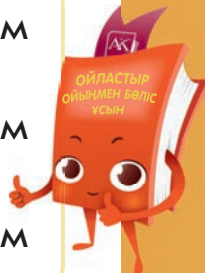
МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

4 10 см = 1 дм екенін есіңе түсір. Таспаның ұзындығы дециметрмен нешеге тең болады?

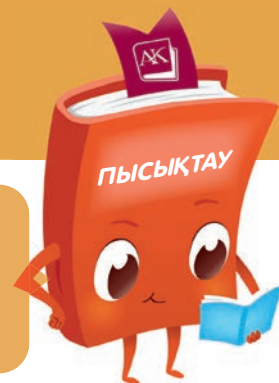
$$\text{🌊} 40 \text{ см} + \text{🎀} 30 \text{ см} = \text{📦} \quad \square \square \text{ см} = \square \text{ дм}$$

$$\text{🌊} 50 \text{ см} + \text{🎀} 40 \text{ см} = \text{📦} \quad \square \square \text{ см} = \square \text{ дм}$$

$$\text{🌊} 70 \text{ см} + \text{🎀} 10 \text{ см} = \text{📦} \quad \square \square \text{ см} = \square \text{ дм}$$

Сандарды қосу және азайту

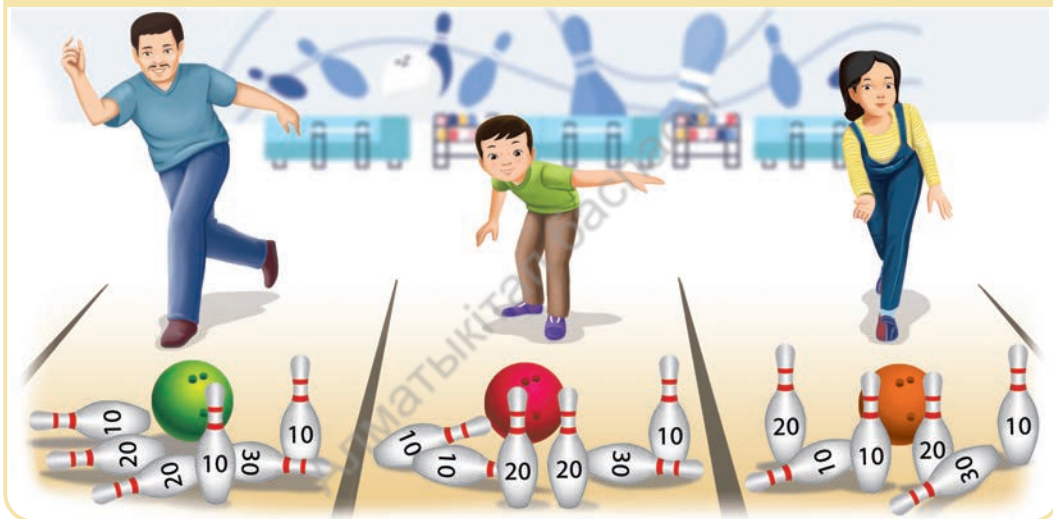

ПЫСЫҚТАУ

Сандардың қосындылары мен айырмаларын оқисың және жазасың. Олардың мәнін табасың.

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

1 Отбасы мүшелері боулинг ойнады. Ойыншылардың әрқайсысы неше ұпай жинағанын анықта. Мысал түрінде жаз.

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

2 Қосу мен азайтуға мысалдар жаз. Олардың мәнін тап.

Қосылғыш	50	40	80
Қосылғыш	10	50	20
Қосындының мәні			
Азайғыш	80	40	70
Азайтқыш	60	10	20
Айырманың мәні			

Отбасымен бірге демаламыз

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

3 Жауабы 30-ға тең болатын мысалдарды теріп жаз.

$90 - 60$

$80 - 30$

$10 + 20$

$50 + 20$

$60 + 10$

$80 - 50$

$50 + 0$

$50 - 10$

$80 - 60$

ТОПТЫҚ ЖҰМЫС

4 Сандардың қосындысын таңда.
Үлгі бойынша айырмалар құрастыр.

7 =	$0 + 7$
	$1 + 6$
	$2 + 5$
	$3 + 4$
	$4 + 3$
	$5 + 2$
	$6 + 1$
	$7 + 0$

70 =	$70 + 0$
	$60 + 10$
	$50 + 20$
	$40 + 30$
	$30 + 40$
	$20 + 50$
	$10 + 60$
	$0 + 70$

$$3 + 4 = 7$$

$$4 + 3 = 7$$

$$7 - 4 = 3$$

$$7 - 3 = 4$$

Сандарды қосу және азайту

ПЫСЫҚТАУ

Сандардың қосындылары мен айырмаларын оқисың және жазасың. Олардың мәнін табасың.

1 Сурет бойынша «неше» сөзін пайдаланып сұрақтар құрастыр.

Сандарды теңдей үш қосылғыштың қосындысы түрінде жаз.

60

30

6

9

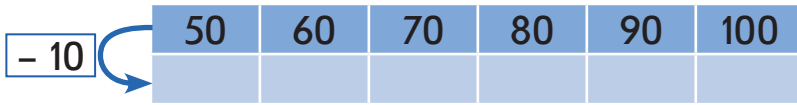

+ +

+ +

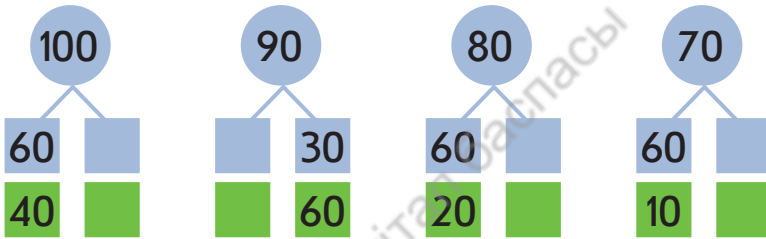
ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

2 Мысалдарды жазып, оларды есепте.

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Бос орындарға тиісті сандарды қой.

ТОПТЫҚ ЖҰМЫС

4 Бір бағанның мысалдарын есепте.
Сыныптасыңмен дәптеріңді алмастыр. Тексер.

$$50 - 20$$

$$30 + 60$$

$$90 - 70$$

$$20 + 50$$

$$50 + 30$$

$$40 - 30$$

$$80 - 60$$

$$100 - 40$$

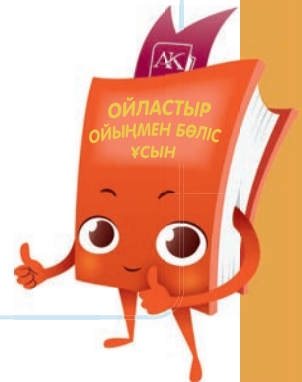

$$70 + 30$$

$$80 - 70$$

$$40 + 50$$

$$60 - 50$$

Сандар, фигуралар тізбегі

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

Тізбек құруды және заңдылықты анықтауды үйренесің.

1 Көшедегі үйлердің нөмірленуін түсіндір.

Айырмалардың мәндерін тап. Қандай заңдылықты байқадың?

9 - 1	90 - 10	9 - 6	90 - 60
9 - 2	90 - 20	9 - 7	90 - 70
9 - 3	90 - 30	9 - 8	90 - 80
9 - 4	90 - 40	9 - 9	90 - 90
9 - 5	90 - 50		

ЕСІҢДЕ САҚТА!

Тізбек – белгілі бір ретпен орналасқан сандар немесе заттар қатары.

Заңдылық – белгілі бір ереже бойынша құрылған тізбек.

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

2

Қала көшелерінен қандай заңдылықты байқауға болады?

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

3

Қайда тұратыныңды айт.

Мен ... қаласында тұрамын. Бұл сөзде ... дыбыс бар. Біздің қала үлкен. Онда көшелер мен үйлер көп. Мен ... көшесінде тұрамын. Менің үйімнің нөмірі – ...

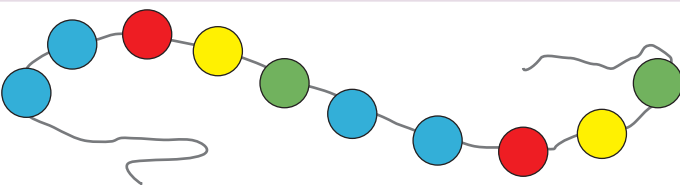
Менің ауылым ... деп аталады. Бұл сөзде ... дыбыс бар. Біздің ауыл шағын. Онда бір көше ғана бар. Менің үйімнің нөмірі – ...

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4

Орналасу заңдылығын түсіндір. Өз тізбегіңді ойластыр. Суретін сал.

2, 4, 6, 8, 10 сандарының жартысы

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

2, 4, 6, 8, 10 сандарының жартысын табуды үйренесің.

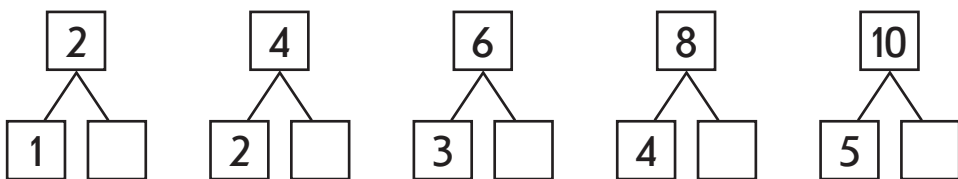
1 Оқушыларға Қазақстан қалалары бейнеленген карточкаларды тең бөлуге көмектес.

ЕСІНДЕ САҚТА!

2, 4, 6, 8, 10 – жұп сандар.
1, 3, 5, 7, 9, – тақ сандар.

Сандардың құрамын айт. Не байқадың?

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

2 Балалар Қазақстан қалаларының суретін салды. Олар әр түсті бояу құйылған құтыларды қалай теңдей бөліп алады?

ТОПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Есепте.

$$100 - 20$$

$$90 - 30$$

$$60 + 10$$

$$40 + 50$$

$$100 - 30$$

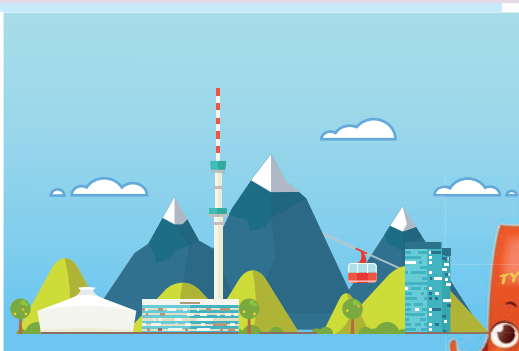
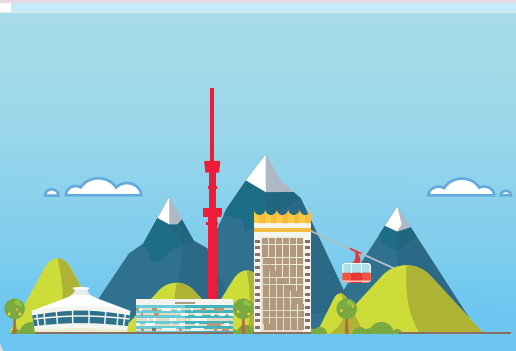
$$70 + 20$$

$$80 + 10$$

$$80 - 60$$

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 5 айырмашылықты тап.

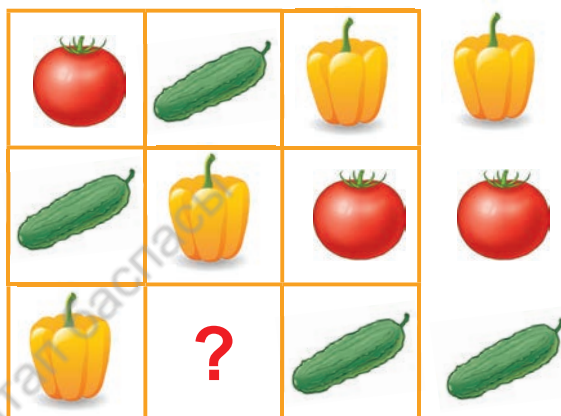
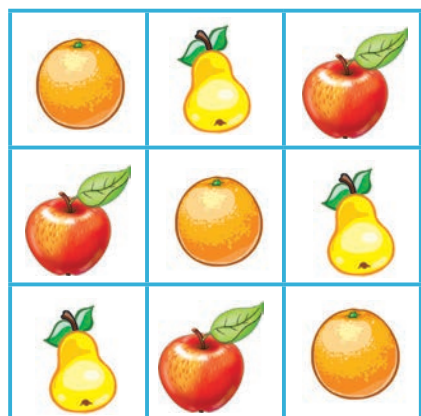
Басқатырғыштар мен ребустар

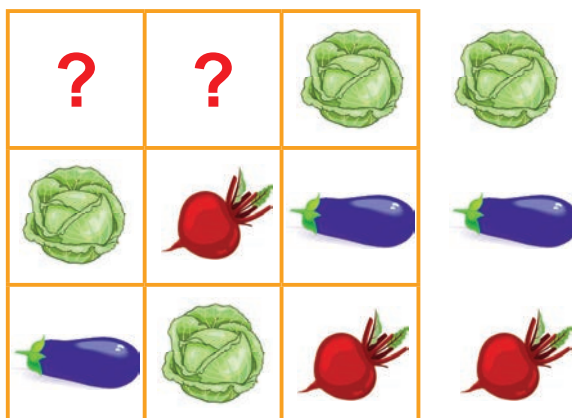
ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

Басқатырғыштар мен ребустарды шешуді үйренесің.

1 Бақта не өсіріледі? Бақшада ше? Суреттер салынған шаршыларға қара. Не байқадың?

Суреттер қалай орналасқан?
Бос шаршыға қай көгөністі қою керек?

Бау-бақшада не өседі?

ТОПТЫҚ ЖҰМЫС

2 Барлық бағыт бойынша сандардың қосындысын тап. Бос орындардағы тиісті сандарды ата.

1	5	4	2	3	4	2	3	1
4	1	5	4	2			1	2
5	4	1	3	4		1		3

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

3 Математикалық ребустар. Қандай сандар жасырылғанын тап.

	+		=	4		=	?
	+		=	5		=	?

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

4 Көгөністерді себеттерге қалай салуға болады?

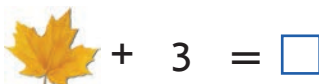
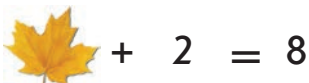
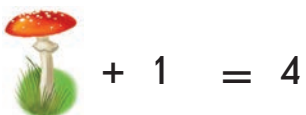
ПЫСЫҚТАУ

Басқатырғыштар мен ребустарды шешуді үйренесің.

1 Әр мысалдағы үлкен сан жасырылған затты ата.

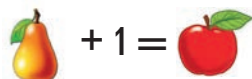
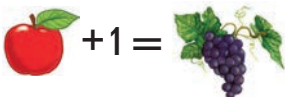
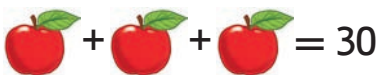

2 Тиісті санды тауып, «сиқырлы» мысалдарды есепте.

ТОПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Математикалық ребустар.
Қандай сандар жасырылғанын тап.

Табиғат бізге не сыйлайды?

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

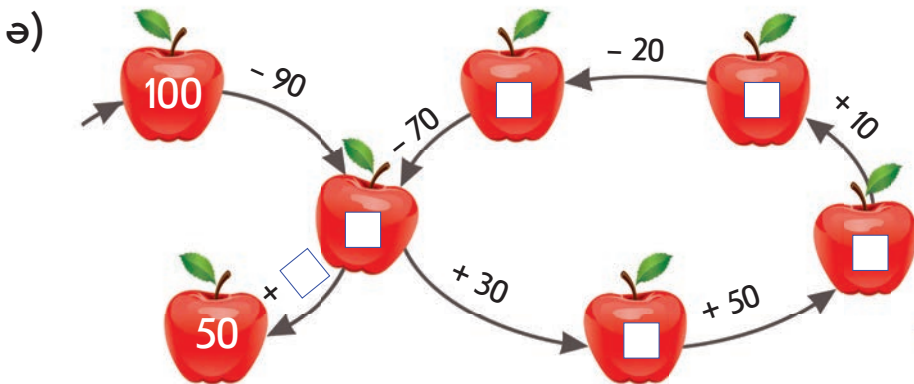
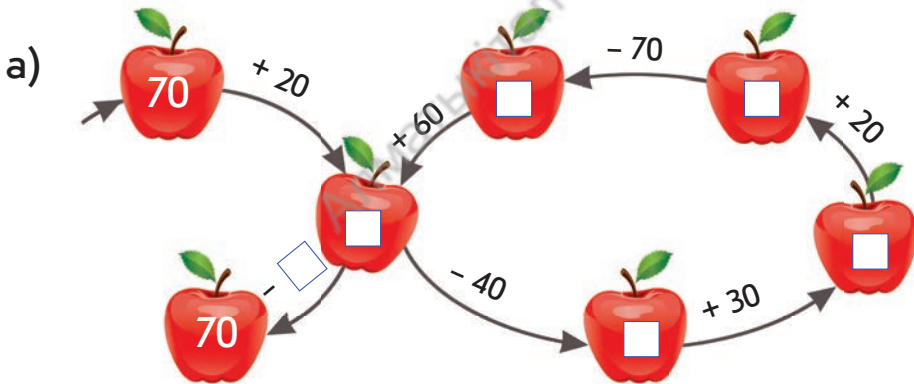
4 Бос орынға қандай фигура қойылуы тиіс?

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

5 Мысалдар тізбегін есепте.

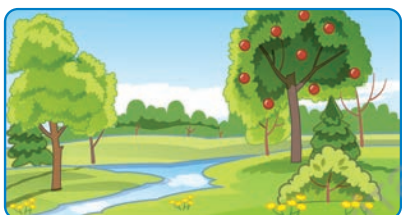
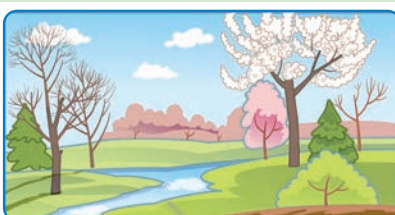
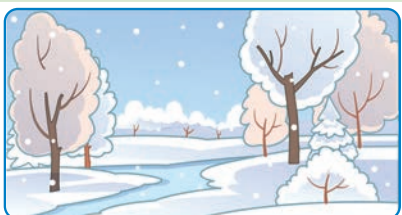

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

Тізбек құруды және заңдылықты анықтауды үйренесің.

1 Жыл мезгілдері мен олардың белгілерін ата.

Тізбектің дұрыс ретін ата: түн, күндіз, таңертең, кеш. Күні бойы не істейтініңді айт.

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

2 Тізбекті жалғастыр. Фигуралар, текшелер, санау таяқшаларымен тізбек құрастыр.

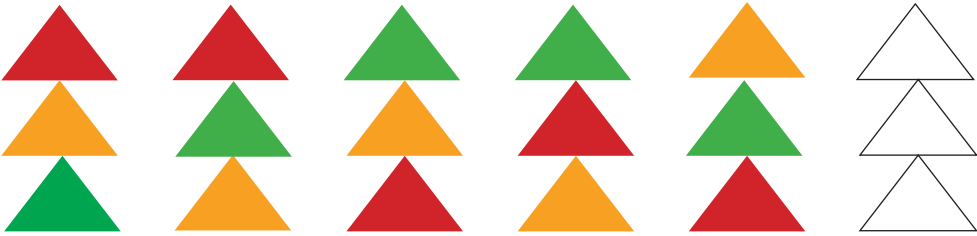
а)

ә)

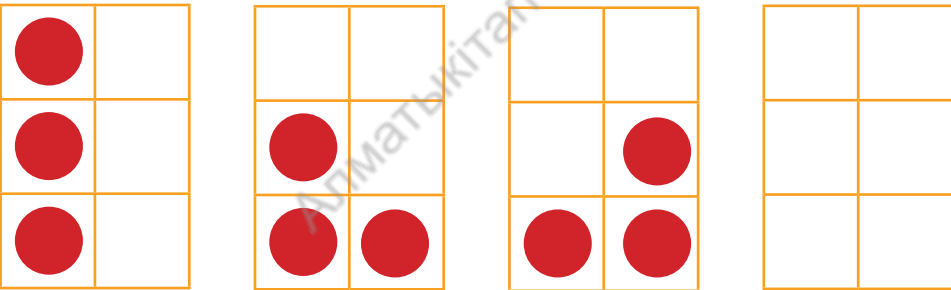
ТОПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Фигуралардың қандай тізбектілікпен орналасқанын түсіндір. Соңғы шыршаны қалай бояу керек? Дәптеріңде орында.

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

4 Фигуралардың қалай орналасқанын түсіндір. Соңғы кестені қалай толтыру керек?

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

5 Математикалық ребустар. Сандарды тап.

1		3
	3	1
	1	4

	10	
20		
10	20	40

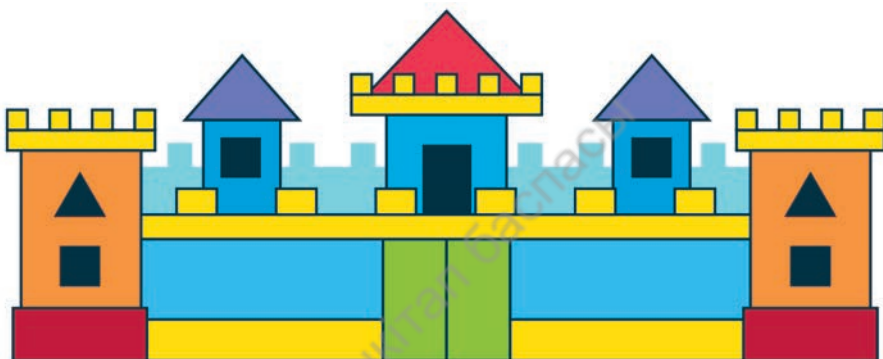

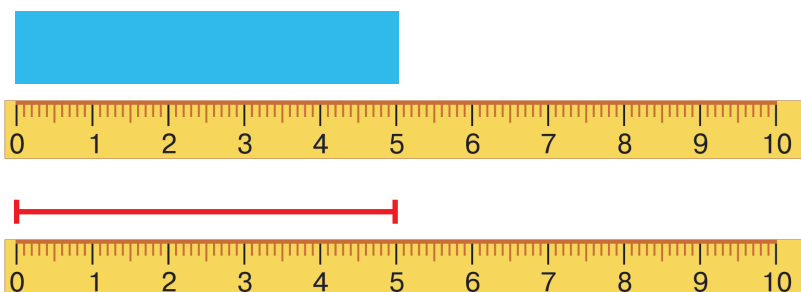
ПЫСЫҚТАУ

Геометриялық фигуралардың қабырғаларын өлшеп, салыстырасың.

- 1 Біздің қалада аттракциондар саябағы бар. Сырым саябаққа барып келді. Ол аппликация жасады. Сырым қандай геометриялық фигураларды пайдаланды?

Сырым қағаздан фигуралар қиды. Кесінділердің немесе фигуралардың қабырғаларының ұзындықтарын қалай өлшейтінін айт. Фигуралардың қабырғаларын өлше. Тіктөртбұрыштардың қабырғаларының ұзындығын салыстыр.

ТОПТЫҚ ЖҰМЫС

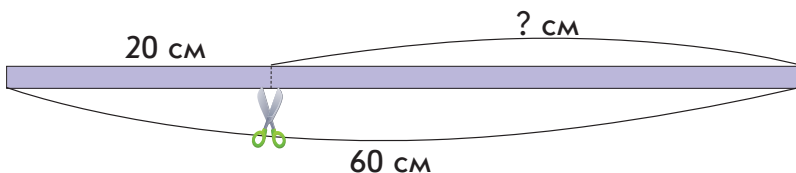
2 Тапсырманы орында.

а) Жолақтардың ұзындығын өлше.

Олардың ұзындықтарының қосындысын есепте.

ә) Қандай ұзындықтағы жолақ қалды? Есепте.

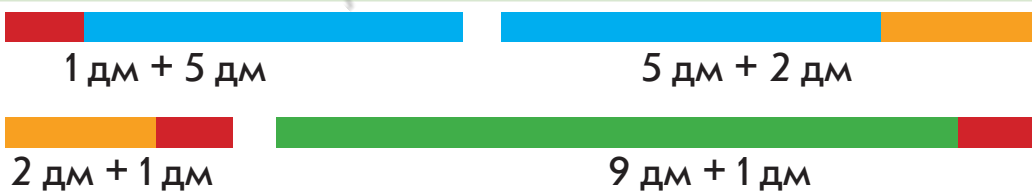
ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

3 Кесінділерді өлше.

Олардың ұзындығын салыстыр.

4 Егер екі жолақтың ұзындығын қоссақ, қандай ұзындық шығады?

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

5 6 айырмашылығын тап.

57
САБАҚ

Уақыт. Сағат

ЖАҒАНЫ ОҚЫП-ҮЙРЕНУ

Уақыттың өлшем бірлігі –
сағатпен танысасың.

1 Сағат үлгілеріне қара.

Сағат 1-ді
көрсетіп тұр.

Циферблат

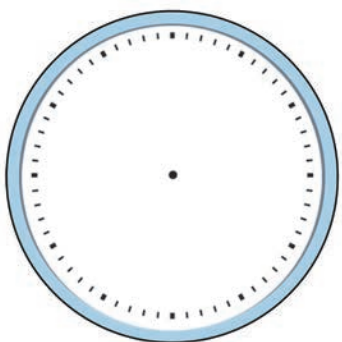
Сағат тілі

ЕСІНДЕ САҚТА!

Уақыт – бұл шама.
Сағат (сағ) – уақыт өлшем бірлігі.

ТОПТЫҚ ЖҰМЫС

2 Сағаттың үлгісін жаса. Сағат тілін айналдыр.
Уақыттың неше болғанын айт.

3 Әлияның апта бойы не істегенін қара.
Уақытты сағат бойынша анықта.

Дүйсенбі

Сейсенбі

Сәрсенбі

Бейсенбі

Жұма

Сенбі

Жексенбі

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

4 Есепте.

$$3 \text{ сағ} + 4 \text{ сағ}$$

$$60 \text{ сағ} - 40 \text{ сағ}$$

$$9 \text{ сағ} - 5 \text{ сағ}$$

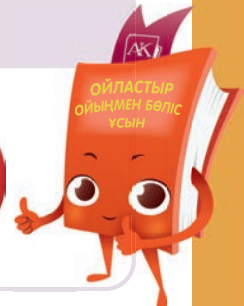
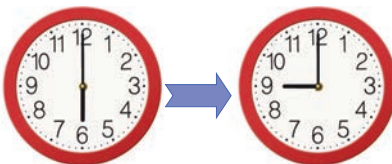
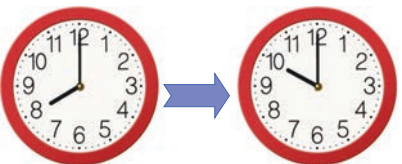
$$10 \text{ сағ} + 10 \text{ сағ} + 20 \text{ сағ}$$

$$10 \text{ сағ} + 30 \text{ сағ}$$

$$60 \text{ сағ} - 10 \text{ сағ} - 10 \text{ сағ}$$

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

5 Неше сағат өтті?

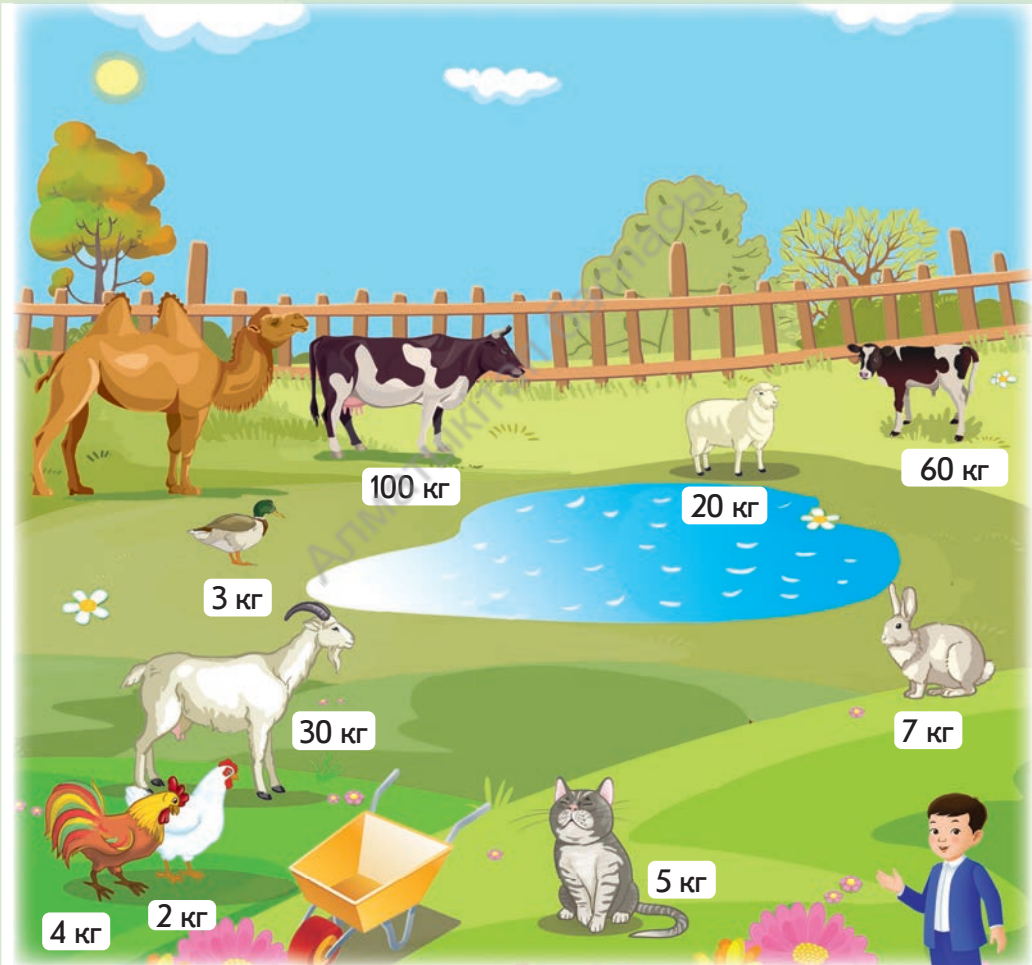

ПЫСЫҚТАУ

Шама мәндерімен амалдар орындайсың.

- 1 Әр жануардың массасын ата. Массаларды өсу ретімен жаз.

1 кг	2 кг
------	------

Үй жануарлары және жабайы жануарлар

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

2 Жануарларды массасының өсу ретіне қарай ата.

8 кг

40 кг

90 кг

20 кг

30 кг

ТОПТЫҚ ЖҰМЫС

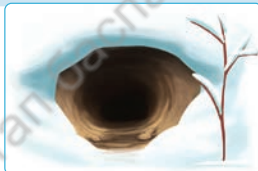
3 «Аңдардың мекені қайда?»
Есептеп, ненің қай жерде мекендейтінін айт.

2 кг + 6 кг

40 кг - 20 кг

50 кг - 40 кг

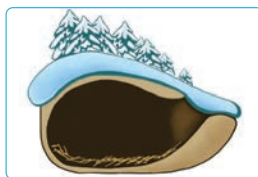
7 кг + 3 кг

100 кг - 10 кг

10 кг - 2 кг

50 кг + 40 кг

10 кг + 10 кг

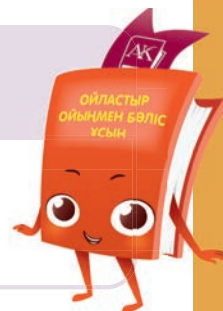
СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Математикалық ребустар. Сандарды тап.

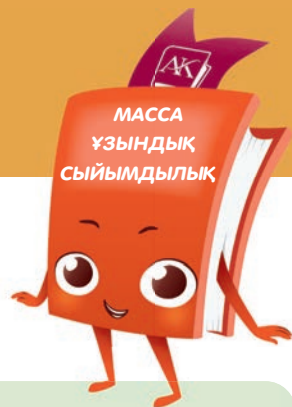
+ = **70**

+ + = **90**

= **?**

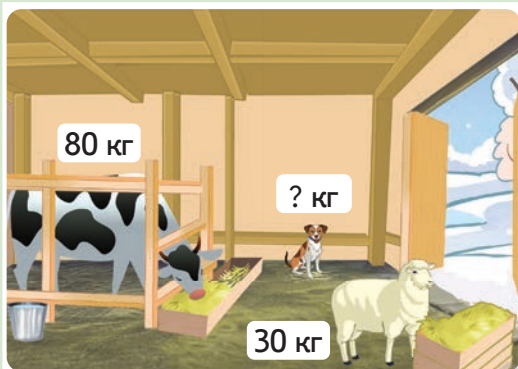
Шамаларды өлшеу

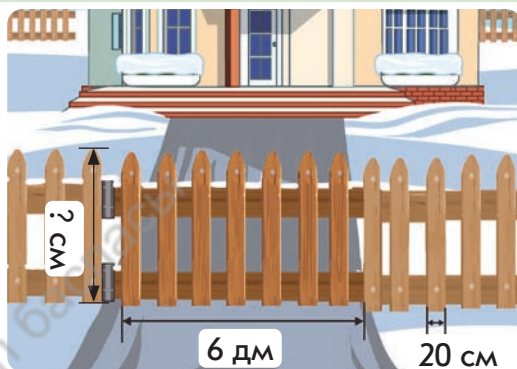
ПЫСЫҚТАУ

Шама мәндерімен амалдар орындайсың.

1 Суретте нені өлшегеніне қара. Тағы нені өлшеуге болады? Қандай шамалар өлшенді?

1

2

3

масса

ұзындық

сыйымдылық

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

2 Әр шаманың мәндерін өсу ретімен жаз.

90 см   20 кг   30 л   40 л

10 л   50 кг

5 дм   масса   ұзындық   сыйымдылық   9 кг

60 кг   30 см   20 л   10 дм

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

3 Ойлан және жауап бер.

 -ға шырын сыяды.

Кімнің шырыны көп?

 -ға неше шырын сыяды?

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Ыдысты толтыру үшін неше литр сұйық зат құю керек? Өзің мысал ойластыр, ал досың жауап берсін.

40 л   40 л   20 л   10 л

10 л   30 л   10 л   5 л

ПЫСЫҚТАУ

Шама мәндерімен
амалдар орындайсың.

1 Уақытты анықта.

Балалардың музыка үйірмесі сағаттарда көрсетілген уақыттарда басталады. Олар үйден сабақ басталатын уақыттан бір сағат ерте шығады. Олар үйден сағат нешеде шығуы керек?

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

2 Есепте. Салыстыр.

$$1 \text{ дм} * 20 \text{ см}$$

$$2 \text{ кг} * 4 \text{ кг}$$

$$8 \text{ л} * 6 \text{ л}$$

$$10 \text{ сағ} * 9 \text{ сағ}$$

$$3 \text{ см} + 6 \text{ см} * 1 \text{ дм}$$

$$2 \text{ сағ} + 3 \text{ сағ} * 8 \text{ сағ}$$

$$9 \text{ л} - 2 \text{ л} * 7 \text{ л}$$

$$10 \text{ кг} * 40 \text{ кг} - 20 \text{ кг}$$

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

3 Таразы табақшасында алмұрт, алма және апельсин бар. Жемістердің ең ауыры қайсысы?

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

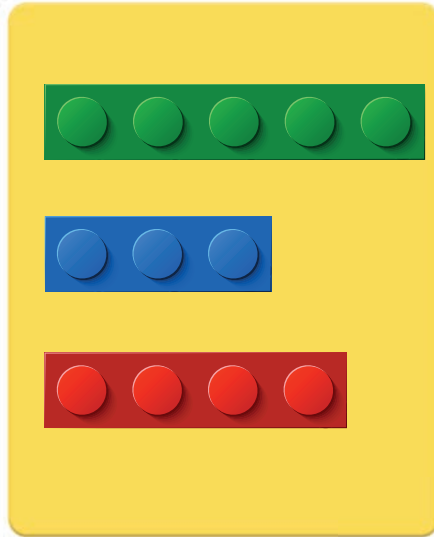
4 Бөлшектердің ұзындығын өлше.

а) Оларды салыстыр.

см > см

ә) Қосынды құрастырып есепте.

см + см = см

ПЫСЫҚТАУ

Алған біліміңді пайдаланасың.

1 Сағат қай уақытты көрсетіп тұр? Осы уақыттарда жолды қардан тазалайтын техникалар не істеді? Суреттегі іс-әрекеттердің арасында неше сағат өтті?

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

2 Шыршаға арналған ойыншықтарды тіз. Қандай амалдар таңбасын қою керек? Түсіндір.

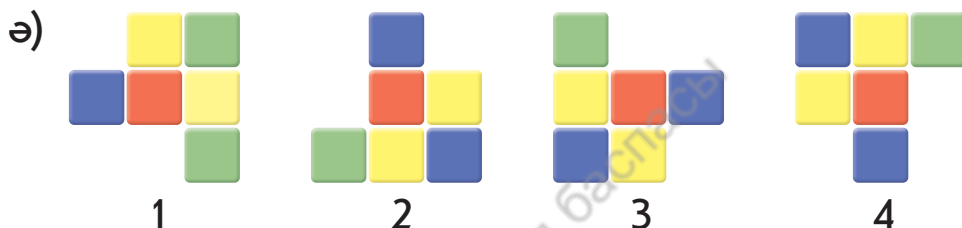
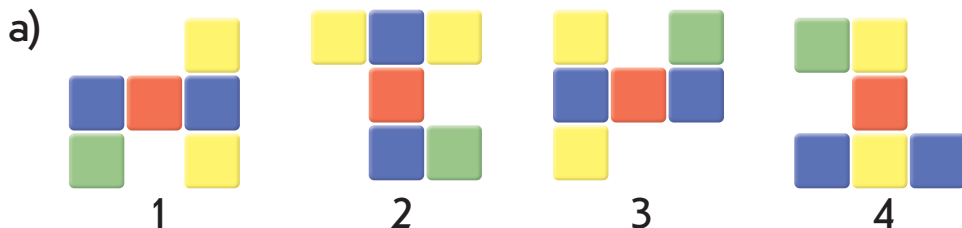
4	●	2	=	6	—
3	●	1	=	2	—
7	●	3	=	4	—
2	●	3	=	5	—

ТОПТЫҚ ЖҰМЫС

3 Фигуралардың қайсысы артық? Неге екенін түсіндір. Фигураларды ойша бір бағытқа бұрып, оларды салыстыр.

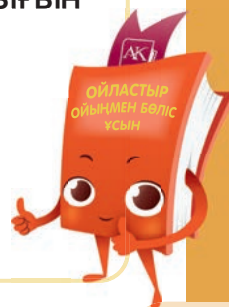
МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

4 «Шамалар» жоба жұмысы.

Үйіңде қандай сыйымдылықтағы кәстрөлдер барын анықта. Олардың суретін салып, атын жаз.

Мына азық-түліктерді білесің бе? Үйде немесе дүкенде олардың массасын немесе сыйымдылығын анықта. Суретін салып, атын жаз.

ПЫСЫҚТАУ

Алған біліміңді пайдаланасың.

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

1 Суреттен қандай геометриялық фигураларды көріп тұрсың? Үйлердің нөмірін кему ретімен ата.

Сырым, Талғат, Меруерт үшеуі бір үйде тұрады. Екеуі 5-қабатта, ал біреуі 8-қабатта тұрады. Сырым Талғаттан төмен тұрады. 8-қабатта кім тұрады?

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

2 Есепте.

$70 - 50$	$60 \text{ см} - 60 \text{ см}$
$80 + 0$	$8 \text{ см} + 2 \text{ см}$
$50 + 20$	$9 \text{ дм} - 8 \text{ дм}$
$20 + 70$	$7 \text{ дм} - 4 \text{ дм}$
$80 - 10$	$3 \text{ см} + 6 \text{ см}$

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

3 Ойланып, жауап бер.

кәстрөлге сүт құйды.

кәстрөлге тағы

сүт құйды. Егер ішіне сүт сыятыны

белгілі болса, онда кім сүтті көп құйды?

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

4 «Күн тәртібі» жоба жұмысы.
Циферблат арқылы уақытты көрсет.

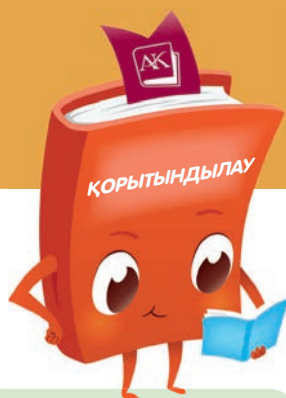
Қай уақытта оянатыныңды, ертеңгі тамақ ішетініңді, мектепке баратыныңды, оқитыныңды, серуендейтініңді немесе ойнайтыныңды, ұйқыға жататыныңды айт.

63-64

САБАҚТАР

Қорытындылау

ПЫСЫҚТАУ

Алған біліміңді пайдаланасың.

1

Сатып алынатын заттардың массасы 10 кг тартуы үшін, дүкеннен қандай азық-түлік таңдауға болады? Әртүрлі нұсқаларды қарастыр және жаз.

2 кг

5 кг

3 кг

4 кг

2 кг

1 кг

4 кг

3 кг

ЖҰПТЫҚ ЖҰМЫС

2

Заттарды сыйымдылығының өсу ретіне қарай ата. Оларды фигуралармен белгілеп, өсу ретіне қарай орналастыр.

9 л

1 л

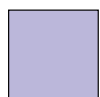
2 л

4 л

20 л

ӨЗІНДІК ЖҰМЫС

3 Есепте.

$$10 \text{ кг} + 30 \text{ кг} \quad 10 \text{ л} - 8 \text{ л} \quad 8 \text{ кг} - 5 \text{ кг} \quad 3 \text{ сағ} + 4 \text{ сағ}$$

$$50 \text{ кг} - 10 \text{ кг} \quad 6 \text{ л} + 3 \text{ л} \quad 9 \text{ кг} - 5 \text{ кг} \quad 7 \text{ сағ} + 2 \text{ сағ}$$

СЕН ЗЕРТТЕУШІСІҢ

4 Әр шаманың мәндерін өсу ретімен жаз.

40 см   90 кг   30 л   9 л

70 л   масса   ұзындық   сыйымдылық   20 кг

8 дм   40 кг

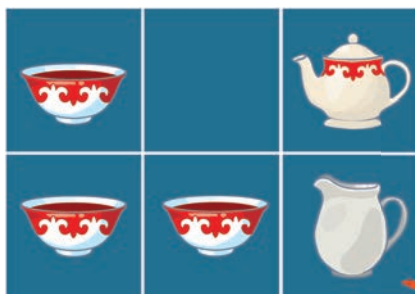
7 кг   60 см   40 л   5 дм

МАТЕМАТИКА КҮНДЕЛІКТІ ӨМІРДЕ

5 «Басқатырғыш» жоба жұмысы. Карточкалар дайында. Тапсырманы орында.

Үстелдегі дастарқан алты бөлікке бөлінген. Үш шаршыға кеселер, біреуіне шәйнек, біреуіне сүтқұйғыш қойылған. Біреуі – бос. Сен шәйнек пен сүтқұйғыштың орнын ауыстыруың қажет. Оны жай ғана ауыстырмай, белгілі бір ережеге сай орында:

- 1) ыдысты тек бос шаршыға жылжытуға болады;
- 2) бір затты екіншісінің үстінен алып өтуге болмайды;
- 3) бір шаршыға бір заттан артық қоюға болмайды.

ГЛОССАРИЙ

азайғыш	азайту амалын орындау кезінде шамасы кемітілетін сан
азайтқыш	азайту амалындағы азайғыштан шегерілетін сан
азайту	«-» (минус) таңбасымен белгіленетін математикалық амал
айырма (айырманың мәні)	азайту амалының нәтижесі
алдыңғы сан	бұл тікелей берілген санның алдында тұратын сан
басқатырғыш	шешу үшін тапқырлықты талап ететін тапсырма
дециметр	10 сантиметрге тең болатын ұзындықтың өлшем бірлігі
заңдылық	белгілі бір ереже бойынша құрылған тізбек
келесі сан	бұл тікелей берілген саннан кейін тұратын сан
кесінді	түзудің екі нүктесінің аралығында жататын және осы екі нүктені де қамтитын бөлігі
килограмм	массаның өлшем бірлігі (шама)
қосу	«+» (плюс) таңбасымен белгіленетін математикалық амал

қосылғыш	бұл бір-біріне қосылатын сандардың атауы
қосынды (қосындының мәні)	қосу амалының нәтижесі
литр	сыйымдылықтың өлшем бірлігі (шама)
ребус	ізделінді фигуралар, әріптер немесе таңбалар арқылы бейнеленген жұмбақ
салыстыру	заттардың саны немесе сапасы бойынша ұқсастығы мен айырмашылығын анықтау
сан	санаудың немесе өлшеудің нәтижесі
санау	қандай да бір заттың санын немесе ретін анықтау
санның құрамы	бұл қосындысы осы санды беретін қосылғыштар
сантиметр	ұзындықтың өлшем бірлігі (шама)
сәуле	түзудің бір нүктесінен басталып, осы нүктенің бір жағында жататын және осы нүктені де қамтитын бөлігі
тізбек	заттардың белгілі бір ретпен орналасуы
цифр	санды белгілеуге арналған шартты таңба

МАЗМҰНЫ

Оқулықпен қалай жұмыс істеу керек	2
Құрметті оқушы!	3

I тоқсан. ӨЗІМ ТУРАЛЫ. МЕНІҢ МЕКТЕБІМ .....

1. Заттарды санау	6
2. Заттар тобын салыстыру	8
3. 1 саны және цифры	10
4. 2 саны және цифры. 2 санының құрамы	12
5. 3 саны және цифры. 3 санының құрамы	14
6. Қосу және азайту	16
7. Қосу және азайту	18
8. 4 саны және цифры. 4 санының құрамы	20
9. 5 саны және цифры. 5 санының құрамы	22
10. 5-ке дейін санау	24
11. 0 саны және цифры. 0-ді қосу және азайту	26
12. 6 саны және цифры	28
13. 6 санының құрамы	30
14. 7 саны және цифры	32
15. 7 санының құрамы	34
16. 8 саны және цифры	36
17. 8 санының құрамы	38
18. 9 саны және цифры	40
19. 9 санының құрамы	42
20. 10 саны	44
21. 10 санының құрамы	46

22. 10 көлеміндегі сандарды қосу және азайту.....	48
23. 10 көлеміндегі сандарды қосу және азайту.....	50
24. Фигуралар. Нүкте. Сызықтар	52
25. Фигуралар. Сәуле. Кесінді	54
26. Заттар мен фигуралардың қасиеті.....	56
27. Ұзын, қысқа, кең, тар	58
28. Ұзындықты өлшеу. Сантиметр	60
29. Дециметр.....	62
30. Ауыр, жеңіл. Килограмм	64
31. Литр.....	66
32. Шамаларды өлшеу	68

II тоқсан. МЕНІҢ ОТБАСЫМ ЖӘНЕ ДОСТАРЫМ.

БІЗДІ ҚОРШАҒАН ӘЛЕМ .....

33. Қосудың ауыстырымдылық қасиеті.....	72
34. 2 санын қосу және азайту	74
35. 3 санын қосу және азайту	76
36. 2, 3 сандарын қосу және азайту.....	78
37. 4 санын қосу және азайту	80
38. 5 санын қосу және азайту	82
39. Қосу және азайту	84
40. 6 санын қосу және азайту	86
41. 7 санын қосу және азайту	88
42. 8, 9 сандарын қосу және азайту	90
43. 10 санынан азайту	92

44. 10-ға дейінгі сандарды қосу және азайту.....	94
45. Ондықтармен санау.....	96
46. Ондықтарды қосу және азайту.....	98
47. Ондықтарды қосу және азайту.....	100
48. Сандарды қосу және азайту.....	102
49. Сандарды қосу және азайту.....	104
50. Сандарды қосу және азайту.....	106
51. Сандар, фигуралар тізбегі.....	108
52. 2, 4, 6, 8, 10 сандарының жартысы.....	110
53. Басқатырғыштар мен ребустар.....	112
54. Басқатырғыштар мен ребустар.....	114
55. Тізбектер.....	116
56. Геометриялық фигураларды өлшеу.....	118
57. Уақыт. Сағат.....	120
58. Өлшеу.....	122
59. Шамаларды өлшеу.....	124
60. Пысықтау.....	126
61. Пысықтау.....	128
62. Пысықтау.....	130
63-64. Қорытындылау.....	132

ГЛОССАРИЙ.....	134
----------------	-----

Оқулық басылымы   Учебное издание

Акпаева Асель Бакировна
Лебедева Лариса Анатольевна
Мынжасарова Маржангул Жангазиновна
Лихобабенко Татьяна Викторовна

МАТЕМАТИКА

1-бөлім	Часть 1
Жалпы білім беретін мектептің 1-сынып оқушыларына арналған оқулық	Учебник для учащихся 1 класса общеобразовательной школы

Әдіскер / Методист – Ф.С. Лекерова
Редакторы / Редактор – Л.С. Ахметова
Суретін салған / Художник – Б. Булатов
Мұқаба / Обложка – Е.С. Жүзбаев, А.Б. Тұрысбеков
Беттеуші / Верстка – А.Қ. Әбдіқайымова

Басуға 28.06.2021 ж. қол қойылды.
Пішімі 70x100¹/₁₆. Есептік баспа табағы 6,82.
Шартты баспа табағы 11,38. Офсеттік басылым.
Әріп түрі «JournalnayaDT». Офсеттік қағаз.
Қосымша таралымы 91 000 дана. Тапсырыс № 3058.

Подписано в печать 28.06.2021 г.
Формат 70x100¹/₁₆. Уч.-изд. л. 6,82.
Усл. печ. л. 11,38. Печать офсетная.
Гарнитура «JournalnayaDT». Бумага офсетная.
Доп. тираж 91 000 экз. Заказ № 3058.

Сапасы жөнінде шағымыңыз болса
мына мекемеге хабарласыңыз:
Қазақстан Республикасы,
050012, Алматы қаласы, Жамбыл көшесі, 111-үй,
«АЛМАТЫКІТАП БАСПАСЫ» ЖШС,
тел. +7 (727) 250 29 58, факс +7 (727) 292 81 10.
e-mail: info@almatykitap.kz

С претензиями
по качеству обращайтесь:
Республика Казахстан,
050012, г. Алматы, ул. Жамбыла, 111,
ТОО «АЛМАТЫКІТАП БАСПАСЫ»,
тел. +7 (727) 250 29 58; факс +7 (727) 292 81 10.
e-mail: info@almatykitap.kz

Сапа және қауіпсіздіктің
барлық стандарттарына сай.
Сертификаттау қарастырылмаған.
Сақтау мерзімі шектелмеген.

Соответствует всем стандартам качества
и безопасности.
Сертификация не предусмотрена.
Срок годности не ограничен.

Түркияда басылды / Отпечатано в Турции
ІМАК ОФСЕТ БАСИМ ЯЙИН САНАЙИ ВЕ ТИКАРЕТ ЛТД. ШТІ.
AKCABURGAZ MAH 137. SOKAK NO12, ESENYURT, ISTANBUL, TURKEY

Кітаптарды «АЛМАТЫКІТАП БАСПАСЫ» ЖШС-ның кітап дүкендерінен сатып алуға болады.

Нұр-Сұлтан қаласы: Иманов көшесі, 10, тел.: (7172) 53 70 84, 27 29 54;

Б. Момышұлы даңғылы, 14, тел.: (7172) 42 42 32, 57 63 92; Жеңіс даңғылы, 67, тел.: (7172) 29 93 81; 29 02 12.

Алматы қаласы: Абай даңғылы, 35/37, тел.: (727) 267 13 95, 267 14 86;

Гоголь көшесі, 108, тел.: (727) 279 29 13, 279 27 86; Қабанбай батыр көшесі, 109, тел.: (727) 267 54 64, 272 05 66;

*Жандосов көшесі, 57, тел.: (727) 303 72 33, 374 98 59; Гагарин даңғылы, 76, тел. (727) 338 50 52;
Майлин көшесі, 224 «А», тел. (727) 386 15 19; Төле би көшесі, 40/1, тел.: (727) 273 51 38, 224 39 37.*

Интернет-дүкен: www.flip.kz

Сауда бөлімі, тел.: (727) 292 92 23, 292 57 20.

e-mail: sale1@almatykitap.kz

Кітаптар мен басылымдар туралы мағлұматтарды
www.almatykitap.kz сайты арқылы білуге болады.

Оқулықты пайдалану туралы деректер. Сведения о пользовании учебником

№	Оқушының аты-жөні Фамилия и имя ученика	Оқу жылы Учебный год	Оқулықтың жағдайы Состояние учебника	
			Жылдың басында В начале года	Жылдың аяғында В конце года
1				
2				
3				
4				
5				